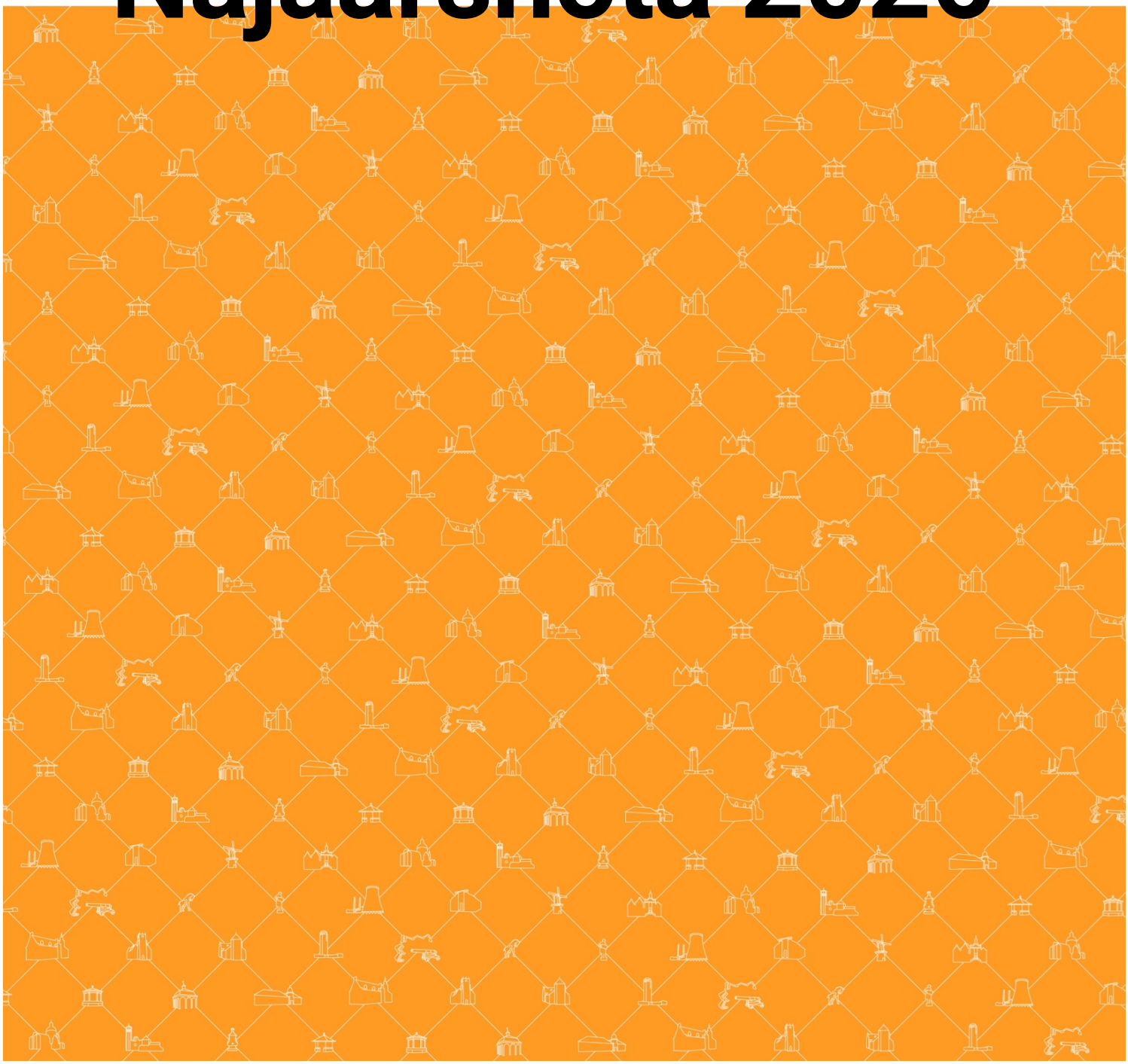
Gemeente
Geertruidenberg

Najaarsnota 2026

Gemeente Geertruidenberg

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**

1. Inleiding **4**

2. Samenvatting **6**

3. Tussenrapportage 2026-2 ..... **8**

3.1 Programma's 8

Programma 1 Opgave Leefbaarheid 8

1.1 Ontwikkelingen 8

1.1.1 Integraal wijkgericht werken 8

1.1.2 Samen sterk in de buurt 8

1.1.3 Meerjarig duurzame inrichting van de openbare ruimte 8

1.1.4 Duurzame koppelkansen bij projecten in 2026 9

1.1.5 Veiligheid in de openbare ruimte 9

1.2 Financiële afwijkingen exploitatie 10

1.3 Investeringen 12

Programma 2 Opgave Duurzaamheid 14

2.1 Ontwikkelingen 14

2.1.1 Energietransitie 14

2.1.2 Duurzame mobiliteit 15

2.1.3 Circulaire economie 15

2.1.4 Klimaatbestendigheid 16

2.2 Financiële afwijkingen exploitatie 16

2.3 Investeringen 18

Programma 3 Opgave Mens en Zorg 19

3.1 Ontwikkelingen 19

3.1.1 Bewust (samen) leven 19

3.1.2 Werken met talent 20

3.1.3 Gelukkig opgroeien 20

3.1.4 Financieel redzaam 21

3.1.5 Vrije inloop 22

3.1.6 Transformatie sociaal domein 22

3.2 Financiële afwijkingen exploitatie 22

3.3 Investeringen 26

Programma 4 Opgave Wonen 27

4.1 Ontwikkelingen 27

4.1.1 Woonruimte naar behoefte 27

4.1.2 Verbeteren, bewaken en behouden balans 27

4.1.3 Regie op de woningmarkt 28
4.1.4 Ontwikkelingen in samenspraak met inwoners en stakeholders 28
4.2 Financiële afwijkingen exploitatie 29
4.3 Investeringen 29
Programma 5 Opgave Economie en Toerisme 29
5.1 Ontwikkelingen 29
5.1.1 Verbeteren vestigingsklimaat 29
5.1.2 Circulaire, duurzame & Innovatieve economie 30
5.1.3 Gastvrij naar bezoekers 30
5.2 Financiële afwijkingen exploitatie 31
5.3 Investeringen 31
Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening 31
6.1 Ontwikkelingen 31
6.1.1 Klaar voor de toekomst 31
6.1.2 Betrouwbaar. toegankelijk en inclusief 32
6.1.3 Kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening 32
6.1.4 Klantgerichtheid, we zijn dichtbij en weten wat er speelt 33
6.1.5 Betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij zaken, we doen het samen 33
6.2 Financiële afwijkingen exploitatie 34
6.3 Investeringen 34
Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie 34
7.1 Ontwikkelingen 34
7.1.1 Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd 34
7.1.2 Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren 34
7.2 Financiële afwijkingen exploitatie 35
7.3 Investeringen 38
3.2 Reserves en voorzieningen 38
3.3 Recapitulatie afwijkingen programma's 39

4. Algemene Uitkering 41

4.1 Inleiding 41
4.2 Ontwikkelingen 41

1. Inleiding

De bestuurlijke planning & control cyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan haar kaderstellende en controlerende taak en de uitoefening van het budgetrecht. De najaarsnota is de tweede tussenrapportage over het jaar 2026, waarmee we de raad informeren over de voortgang ten opzichte van de begroting. Deze tussenrapportage is gericht op de begroting van het lopende jaar en de daaruit voortvloeiende meerjarige effecten. De financiële effecten uit de meicirculaire 2026 zijn verwerkt conform de raadsinformatiebrief d.d. 22 juli 2026.

De informatie in deze rapportage heeft zowel een beleidsinhoudelijke als financiële component. We rapporteren over de voortgang ten opzichte van de voorjaarsrapportage. De beleidsinhoudelijke toelichtingen zijn op de gebruikelijke wijze opgenomen; de voortgang is inzichtelijk gemaakt aan de hand van het 'stoplichtmodel':

- Groen : Dit onderdeel verloopt conform planning;
- Oranje : De uitvoering vraagt aandacht, maar we verwachten resultaat te kunnen behalen;
- Rood : Het (tijdig) behalen van resultaat vormt zonder bijsturen een risico.

Veranderingen in status zijn van toelichtingen voorzien. Zoals afgesproken met uw raad, lichten wij financiële afwijkingen die groter dan € 25.000,= zijn of van politiek- bestuurlijke importantie toe.

Graag wijzen wij er u op deze plek op, dat de organisatie werkt aan verbetering van de doorgaande lijn in de tekstuele toelichtingen, in de verschillende P&C producten. In de loop van 2027 mag u hiervan merken, dat de voortgangsontwikkeling daardoor beter navolgbaar is en dat de effecten van genomen maatregelen beter te beoordelen zijn door de tijd. Wij verwachten daarmee meer comfort te bieden in de 'grip' die de raad krijgt op haar controlerende taak. Ook werken wij voor de grotere bestuurlijke projecten aan een rapportagestructuur die periodiek aan de raad kan worden aangeboden en toegelicht. Hierin maken wij de financiële, politieke en risico's in capaciteit/ uitvoering inzichtelijk, inclusief de maatregelen die we treffen om deze risico's te mitigeren.

Algemene beeld bij voortgang afgelopen half jaar

In de voorjaarsnota presenteerden we u een verwacht negatief saldo van bijna € 1,6 miljoen. Dat is nu teruggebracht naar zo'n € 0,5 miljoen. In meerjarig perspectief blijft de uitdaging zichtbaar. Op 3 september 2026 was een eerste gesprek met de raad om tot een financiële koers voor de komende jaren te komen. We zijn die koers momenteel aan het uitwerken en deze zal verder opgepakt worden in het begrotingsproces en de aanloop naar de kadernota 2028. In de samenvatting ziet u de grootste posten die in de najaarsnota zijn opgenomen.

Het algemene beeld van deze tussenrapportage ten opzichte van die uit het voorjaar is, dat er slechts beperkte bijsturingen op de voortgang zijn gerealiseerd in het afgelopen half jaar:

- Programma Leefbaarheid: Een nieuwe wijkregisseur geeft een impuls aan integraal wijkgericht werken;
- Programma Mens en Zorg: De transformatie van het sociale domein verloopt grotendeels in regionaal verband en conform de planningen (dat wil niet zeggen dat hier in 2027 geen risico's en onzekerheden kunnen optreden). Ten aanzien van de financiële zelfredzaamheid hebben we helaas nog geen stappen kunnen zetten om de dienstverlening te verbeteren, vanwege capaciteitsgebrek;
- Programma Wonen: Er wordt gewerkt aan het verbeteren en stroomlijnen van onze procedures, wat ten goede moet komen aan de voortgang/ sturing op de planvoorraad en realisatie. Voor elke nieuwe woning die wordt opgeleverd, ontvangen we een vergoeding van het Rijk (SPUK realisatiestimulans). Deze middelen worden weer ingezet voor volkshuisvesting;

- Programma Bestuur en Dienstverlening: Er wordt gewerkt aan een samenhangend programma met verbeterlijnen. Grootste urgentie zit op dit moment in het op orde brengen van de HR- en financiële data, voor sturing op de organisatie.

Bijzondere aandacht vragen wij tot slot voor onderstaande in de najaarsrapportage verwerkte wijzigingen. Hierover verzoeken wij de raad in het bijzonder een standpunt in te nemen:

- Krediet beschikbaar stellen voor een nieuw project: Bushalte Amerweg;
- Jaarlijks wordt gekeken hoe we de dienstregeling van het OV kunnen verbeteren met meer comfort en kortere reistijden. Daarom is de lijnvoering in Geertruidenberg iets aangepast. Dat heeft echter gevolg gehad voor de plek waar buschauffeurs hun rusttijd moeten houden. De tijdelijke locaties aan de Oude Stadsweg en de Centraleweg bleken ongewenst vanwege (verkeers)hinder en onnodige wachttijden voor reizigers. De structurele oplossing is het realiseren van een nieuwe, verlengde haltekom aan de Amerweg, die fungeert als eindhalte. Hierdoor kunnen bussen buiten de rijbaan halteren, wat de verkeersveiligheid vergroot en de reistijd voor passagiers verkort. De provincie draagt 50% bij aan de realisatiekosten. Die bijdrage wordt in 2027 verwacht en in de begroting verwerkt.
- Kredieten en locaties samenvoegen tot één “programma” Dombosch I: De project Brasem, Meerval, Bliek en Elfsweg uit latere jaren verplaatsen naar 2026;
- In het investeringsplan van de begroting 2025 en 2026 is de reconstructie van een aantal wegen op het bedrijventerreinen Dombosch I en II voorzien. In plaats van deze wegen steeds jaarlijks separaat voor te bereiden en aan te besteden, gaan wij dit nu per bedrijventerrein oppakken. Hiermee beperken we de ambtelijke- en bestuurlijke capaciteit die anders noodzakelijk zou zijn.
- Doordat wij bij aanbesteding een gespreide uitvoering aanhouden, heeft dit geen effect op de totale uitgaven of de ontwikkeling van de kapitaallasten. Wel worden de werkzaamheden aan enkele wegen (Zalmweg, Ramgatseweg en Lissenveld) iets later uitgevoerd dan in het eerder investeringsplan was voorzien.

Door het samenvoegen van de werkzaamheden verwachten wij 5 tot 10% aan kosten te kunnen besparen.

2. Samenvatting

Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2026 is het financiële beeld aanzienlijk verbeterd. Waar bij de Voorjaarsnota nog rekening werd gehouden met een geprognosticeerd nadeel van € 1,6 miljoen, bedraagt het verwachte exploitatietekort op basis van deze tweede tussenrapportage circa € 0,5 miljoen. Dit betekent een verbetering van € 1,1 miljoen ten opzichte van de eerdere prognose.

Ondanks dat nog sprake is van een verwacht tekort, laat de financiële ontwikkeling over 2026 een positief beeld zien. De verbetering is het gevolg van diverse mee- en tegenvallers die zich gedurende het jaar hebben voorgedaan en in deze rapportage zijn verwerkt. De belangrijkste afwijkingen worden hierna nader toegelicht. In onderstaande tabel wordt het financieel perspectief op hoofdlijnen weergegeven. Hierbij zijn uitsluitend afwijkingen groter dan €100.000 opgenomen. Een nadere toelichting op de afzonderlijke afwijkingen is opgenomen bij de betreffende programma's.

PR	Omschrijving (bedragen > € 100.000)	Mutatie	Totaal	V/N
	Saldo begroting tussenrapportage 1		**1.599**	**N**
P1	Waterwegen/ vaarwegen; onderzoekskosten	100		N
P1	Openbaar groen	262		N
P3	Exploitatie Parkzicht	148		N
P3	Centrum voor Jeugd en Gezin Drimmelen Geertruidenberg	340		N
P3	Implementatiekosten inkoop jeugd	478		N
P3	Jeugdzorg regionaal	507		N
P3	WMO	103		N
P3	Uitkeringen WWB	164		N
P7	Opbrengst grondverkopen: Barbeelweg	363		V
P7	Opbrengst uit entrance fee tankstation	1.500		V
P7	Opbrengst OZB	860		V
P7	Dividend BNG	146		N
P7	Overhead	151		N
P7	Algemene Uitkering Meicirculaire 2026	537		V
P1-P7	Kapitaallasten en renteomslag	424		V
P1-P7	Diverse mutaties kleiner dan 100K	183		N
P1-P7	**Subtotaal mutaties**		**1.102**	**V**
	Saldo begroting tussenrapportage 2		**497**	**N**

3. Tussenrapportage 2026-2

3.1 Programma's

Programma 1 Opgave Leefbaarheid

1.1 Ontwikkelingen

1.1.1 Integraal wijkgericht werken

Wij hebben het wijkgericht werken binnen de verschillende domeinen samengevoegd en gaan nu integraal wijkgericht werken. We willen aan de voorkant zaken signaleren, sturen op zelfredzaam zijn en het nemen van eigenaarschap voor actuele vraagstukken. Op wijkniveau word een wijkplan opgesteld waarin een duidelijke visie op de wijk en een meerjarig uitvoeringsprogramma is opgenomen.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	In samenwerking met inwoners en partners starten we met het opstellen van een wijkplan per wijk				
2	Het wijkplan heeft een duidelijke wijkvisie en bevat een meerjarig uitvoeringsplan				
3	In het uitvoeringsplan zijn thema's en actualiteiten opgenomen die onder de aandacht zijn en uitgevoerd worden				
4	Het wijk- en uitvoeringsplan betreft zowel sociale als fysieke aspecten				
5	De wijkregisseur positioneren als spil in de buurt en wijk				

1.1.2 Samen sterk in de buurt

We zijn vooral in contact met inwoners tijdens de maandelijkse wijkmomenten, in de wijkvoorzieningen of tijdens aanwezigheid in de buurt en wijk. Het is voor inwoners duidelijk welke voorzieningen er in de wijk zijn, wanneer deze beschikbaar zijn en hoe zij hieraan zelf kunnen bijdragen. De maandelijkse wijkmomenten zijn themagericht en passend bij de wijk.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Het maandelijks wijkmoment inrichten naar thema's die opgesteld zijn in het uitvoeringsplan van het wijkplan				
2	Er is eenduidige informatie en communicatie over de voorzieningen en de beschikbaarheid				

1.1.3 Meerjarig duurzame inrichting van de openbare ruimte

Het is een lang gekoesterde wens om meer in controle te zijn voor de lange termijn inrichting van de openbare ruimte. We maken keuzes over de gewenste inrichting van de openbare ruimte in het DIOR (Duurzame Inrichting Openbare Ruimte) door het gewenste kwaliteitsniveau (opnieuw) vast te stellen. Dit vertaalt zich in investeringen die nodig zijn om te voldoen aan de gewenste kwaliteit. We geven sowieso invulling aan duurzaamheid. Daarnaast geeft het LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte) invulling aan de eisen en wensen die wij voor onze openbare ruimte stellen aan derden. Tot slot maken we werk van het op orde krijgen van werkprocessen, beheersystemen en kwaliteitsniveaus.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Het DIOR is in Q1 2025 beleidsmatig vastgesteld. In het kader van bezuinigingen en ombuigingen start de implementatie in 2027				
2	Koppelkansen met betrekking tot klimaatadaptatie en circulair hergebruik materialen worden benut. Voorbeelden hiervan zijn: Namer e.o Rononkelstraat/Rijtselaan				
3	Voor de koppelkansen met betrekking tot de energietransitie zijn wij in overleg met Enexis				

3. De gemeente neemt deel aan vaste overlegstructuren met Enexis waarin de koppelkansen met betrekking tot de energietransitie worden besproken, waardoor de doelstelling ten opzichte van de vorige tussenrapportage weer op planning ligt.

1.1.4 Duurzame koppelkansen bij projecten in 2026

Met het DIOR is de (integrale) inhoud van het onderhoud en de vervangingsprojecten in de openbare ruimte geborgd. Tot die tijd is aandacht gevraagd voor de projecten op de kortere termijn. De behoefte bestaat om verschillende doelstellingen meer in samenhang te benaderen en daarbij bij elk project een afweging te maken tussen potentiele koppelkansen. Dit krijgt vorm door vanuit een uniform format te werken waarin de werkvoorraad van projecten is weergegeven inclusief de koppelkansen vanuit de verschillende thema's. Met dit overzicht worden vanzelfsprekend de beleidsambities van Duurzaamheid in de openbare ruimte geborgd.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	De koppelkansen met klimaatadaptatie en het circulair hergebruik van materialen worden integraal meegenomen in de rehabilitatieprojecten. Tevens kijken wij ook naar de plannen voor energietransitie in het stedelijk gebied. Waarbij steeds duidelijk wordt welke maatregelen Enexis moet gaan nemen.				

1. De gemeente is met Enexis in gesprek over de werkzaamheden die Enexis de komende jaren gaan uitvoeren. Dit bespreken we onder andere in de overleggen rondom de vast te stellen 'Nadere Overeenkomst Buurtaanpak'. Hierdoor ligt de doelstelling ten opzichte van de vorige tussenrapportage weer op planning.

1.1.5 Veiligheid in de openbare ruimte

De focus van veiligheid bij het programma Leefbaarheid ligt op buiten; de openbare ruimte. Daarbij zijn enkele aspecten het meest relevant voor de veiligheid in de openbare ruimte van de gemeente. Hierop wordt beleidsmatig de focus gelegd, naast de vele operationele werkzaamheden die van toepassing zijn voor het borgen van veiligheid. Het betreft veiligheidsbeleving, jeugd en veilige fysieke inrichting.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Beleidsmatige prioriteiten evalueren en uitvoeren				
2	Veiligheidsknelpunten in de gemeente identificeren				
3	Kwetsbare doelgroepen identificeren				

1. Door uitval van medewerkers en de inzet bij incidenten, lopen de acties uit het Focusblad integrale veiligheid 2026 vertraging op. De verwachting is echter wel dat de beleidsmatige prioriteiten die genoemd staan in het focusblad uitgevoerd worden.

1.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Wegen, straten en pleinen De Wegenlegger van voormalige gemeenten Raamsdonk (1992) en Geertruidenberg (2026) zijn aan herijking toe. Er wordt één nieuwe Wegenlegger voor de gehele gemeente opgesteld. Vanuit Wegenwet art. 27 betreft dit een wettelijke verplichting.	48.000	N	0	-	0	-	0	-
Wegen, straten en pleinen Gezien de historische kostenontwikkeling van schades en vernielingen moeten de kosten daaruit hoger worden geraamd. Het verhaal van de schades en vernielingen, de opbrengst, wordt evenzo verhoogd, maar blijft achter op de kosten van het herstel.	44.000	N	44.000	N	44.000	N	44.000	N
Maaien bermen De financiële bijstelling houdt verband met de actualisatie van het areaal maaibeheer en de verdere implementatie van beheermaatregelen gericht op ecologisch maaibeheer en soortenbescherming. Tevens is, conform de contractuele verplichtingen, een indexering van 3,5% verwerkt.	4.000	N	55.000	N	55.000	N	55.000	N
Straatreiniging Er is minder budget nodig voor de inkoop en activiteiten m.b.t. zwerfafval.	62.000	V	17.000	V	17.000	V	17.000	V
Verkeerszaken Vanuit de verwachting dat het project voor de A27 nog doorloopt tot en met 2030 worden de kosten van de projectleider meerjarig opgevoerd. Onder de werkzaamheden valt de komende jaren de landschappelijke inpassing die begeleid moet worden, waaronder de overdracht van het areaal en de daaruit voortvloeiende afspraken, de uitvoering van de herinrichting van het Lint en de consequenties van de fasering A27. Omdat deze inzet eindig en niet structureel is worden deze kosten, zoals eerder is besloten, vanuit de vrije algemene reserve gedekt.	0	-	145.000	N	145.000	N	145.000	N
Verkeerszaken Binnen de gemeente Geertruidenberg is momenteel geen sprake van actief bordenbeheer en bordenmateriaalbeheer. Daarnaast ontbreekt een actueel en volledig inzicht in de kwaliteit en staat van de bestaande bebording. Hierdoor is onvoldoende geborgd dat de verkeersbebording voldoet aan de geldende wet- en regelgeving en richtlijnen (zoals CROW-publicaties). Ook bestaat het risico dat ontbrekende, verouderde of beschadigde borden niet tijdig worden gesignaleerd en hersteld. Door het inzetten van Obsurv en planmatig beheer wordt echter voorkomen dat sprake is van ad-hoc vervangingen en achterstallig onderhoud. Dit leidt op termijn tot een efficiënter gebruik van middelen en betere voorspelbaarheid van de kosten. Hiervoor is in 2027 aanvullend budget benodigd.	0	-	60.000	N	5.000	N	5.000	N
Waterwegen/vaarwegen Vanuit het college is akkoord gegeven om € 100.000 onderzoekskosten op te voeren voor het onderdeel baggeren.	100.000	N	0	-	0	-	0	-
Sloten / waterlossingen De financiële bijstelling vloeit voort uit de inzet op biodiversiteit, soortenbescherming en het behoud van een gezonde waterkwaliteit in gemeentelijke vijvers. Onderdeel hiervan is het verwijderen van groenafval uit het watersysteem, waarmee wordt bijgedragen aan een evenwichtige ecologische situatie en gunstige leefomstandigheden voor vissen en andere waterdieren.	12.000	N	32.000	N	32.000	N	32.000	N
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling houdt verband met de actualisatie van het areaal voor het onderhoud van beplantingen. Naar aanleiding hiervan zijn de contractafspraken voor de uitvoering van deze werkzaamheden geactualiseerd.	62.000	N	142.000	N	142.000	N	142.000	N

Daarnaast is, overeenkomstig de contractuele bepalingen, een indexering van 3,5% verwerkt.								
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling houdt verband met de actualisatie van het areaal maaibeheer en de verdere implementatie van beheermaatregelen gericht op ecologisch maaibeheer en soortenbescherming. Tevens is, conform de contractuele verplichtingen, een indexering van 3,5% verwerkt.	36.000	N	55.000	N	55.000	N	55.000	N
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling houdt verband met hogere inkoopkosten voor beheer- en onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast is een lokale ondernemer gecontracteerd voor ondersteuning van de buitendienst, waardoor de gemeente haar slagkracht bij calamiteiten, zoals stormschade, kan vergroten.	15.000	N	30.000	N	30.000	N	30.000	N
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling houdt verband met de vervanging van verouderde gemeentelijke beplantingen. Hierbij wordt naast de technische noodzaak ook rekening gehouden met actuele beleidsdoelen, beheereisen en de behoeften van inwoners.	35.000	N	50.000	N	100.000	N	100.000	N
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling houdt verband met de beheeropgave van het gemeentelijke bomenbestand van circa 17.500 bomen. Een aanzienlijk deel van de bomen vraagt om aanvullende beheermaatregelen vanwege de conditie, terwijl ook rekening wordt gehouden met de jaarlijkse uitval van bomen door ongunstige groeiomstandigheden en de daaruit voortvloeiende vervangingsopgave.	85.000	N	55.000	N	205.000	N	205.000	N
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling vloeit voort uit de groeiende inzet die noodzakelijk is voor de beheersing van invasieve exoten. Door de toenemende verspreiding van deze soorten nemen de uitvoeringskosten toe. De bestrijding draagt bij aan het beschermen van biodiversiteit en het voorkomen van verdere aantasting van ecosystemen, conform landelijke en provinciale beleidsdoelen.	25.000	N	45.000	N	45.000	N	45.000	N
Plantsoenen en parken De financiële opgave vloeit voort uit de behoefte om het groenbeleid te actualiseren in het licht van de Omgevingswet en de ambities uit het coalitieakkoord. Hiermee wordt invulling gegeven aan een toekomstbestendig beleidskader voor de inrichting, het beheer en de ontwikkeling van de groene leefomgeving.	0	-	135.000	N	35.000	N	0	-
Plantsoenen en parken De financiële bijstelling vloeit voort uit de noodzaak om de beheerdata van het gemeentelijk groen- en bomenbestand structureel op orde te houden. Na afronding van de areaalinventarisatie is voor een tijdelijke periode specialistische expertise benodigd om de gegevenskwaliteit en het beheerproces te borgen.	0	-	63.000	N	25.000	N	25.000	N
Dierenparken Het beheer en onderhoud van het dierenpark is ondergebracht bij MidZuid om te kunnen voldoen aan de toenemende eisen die worden gesteld aan dierverzorging, dierenwelzijn en beheer. De benodigde specialistische kennis en continuïteit maken een professionele organisatie van deze werkzaamheden wenselijk. Hierdoor is het beheer minder afhankelijk geworden van vrijwillige inzet dan in het verleden het geval was.	0	-	32.000	N	0	-	0	-
Powerport Geertruidenberg - Regiofonds Net op Zee Betreft personeelskosten direct te verbinden aan de gebiedsinvesteringen Nederwiek 3 (HVP) voor de leefbaarheidsprojecten.	150.000	N	155.000	N	155.000	N	0	-
Powerport Geertruidenberg - Regiofonds Net op Zee Hoogstwaarschijnlijk worden in 2026 nog de middelen ontvangen vanuit de Leefbaarheidsgelden die voortvloeien uit het Powerport project. De eerste tranche betreft een bedrag van € 20,3 miljoen, welke vanuit het raadsbesluit wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Powerport.	20.300.000	V	0	-	0	-	0	-

Deze worden budgettair neutraal opgenomen in de najaarsnota 2026.								
Ecopark (natuurpark de Donge) De betreft een correctie, omdat de kosten voor natuurpark de Donge reeds zijn gemaakt in 2025 en conform raadsbesluit d.d. 05-02-2026 verrekend met de vrije algemene reserve middels het resultaat. Deze hoefden in 2026 niet opnieuw te worden opgevoerd. Bedrag wordt daarom aangepast naar 0, aangezien er in 2026 geen kosten meer gemaakt worden voor natuurpark de Donge.	145.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 1 Leefbaarheid De naar verwachting nog in 2026 te ontvangen Leefbaarheidsgelden worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Powerport.	20.300.000	N	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 1 Leefbaarheid Vanuit de verwachting dat het project voor de A27 nog doorloopt worden de kosten van de projectleider nogmaals opgevoerd, waarvoor dekking vanuit de vrije algemene reserve plaatsvindt.	0	-	145.000	V	145.000	V	145.000	V
Mutaties reserves opgave 1 Leefbaarheid De opbrengst die in 2026 zal voortvloeien uit een zakelijk recht overeenkomst voor de aanleg van een ondergrondse elektriciteitskabel naar het 150kV-hoogspanningsstation van TenneT wordt in overeenstemming met het collegebesluit in de algemene reserve gestort.	156.000	N	0	-	0	-	0	-
Kapitaallasten op investeringen Dit betreffen de financiële effecten vanuit het actualiseren van de (toekomstige) investeringen en de renteomslag. Concreet betekent dit met name dat uitgestelde investeringen een voordelig effect hebben op de kapitaallasten in eerdere jaren en juist een nadelig effect hebben in latere jaren. Ook de herziene renteomslag heeft tot gevolg dat de kapitaallasten in de eerdere jaren lager uitvallen.	164.000	V	377.000	V	45.000	V	269.000	N
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**399.000**	**N**	**557.000**	**N**	**866.000**	**N**	**991.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**131.000**	**N**	**101.000**	**N**	**165.000**	**N**	**287.000**	**N**
Totaal Saldo	**530.000**	**N**	**658.000**	**N**	**1.030.000**	**N**	**1.278.000**	**N**

1.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 1 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
24 Herstel beschoeiing vestingwallen	735.000	230.000	965.000	De kosten voor het herstellen van de beschoeiing zijn toegenomen omdat er een aantal locaties een zwaardere constructie toegepast moet worden om aan de wensen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed m.b.t. het herstel van dit rijsmonument en extra kosten voor ecologische begeleiding en maatregelen in verband met de aanwezigheid van (beschermde) bevers. Besluit: het investeringsbudget te verhogen met € 230.000
26 Bushalte Amerweg	87.000	-	-	Jaarlijks wordt gekeken hoe we de dienstregeling van het OV kunnen verbeteren met meer comfort en kortere reistijden. Daarom is de lijnvoering in Geertruidenberg iets aangepast. Dat heeft echter gevolg gehad voor de plek waar buschauffeurs hun rusttijd moeten houden. De tijdelijke locaties aan de Oude Stadsweg en de Centraleweg bleken ongewenst vanwege (verkeers)hinder en onnodige wachttijden voor reizigers. De structurele oplossing is het realiseren van een nieuwe, verlengde haltekom aan de Amerweg, die fungeert als eindhalte. Hierdoor kunnen bussen buiten de rijbaan halteren, wat de verkeersveiligheid vergroot en de reistijd voor passagiers verkort. De provincie draagt 50% bij aan de realisatiekosten.

				Die bijdrage wordt in 2027 verwacht en in de begroting verwerkt. Besluit: het investeringsbudget "26 Bushalte Amerweg" beschikbaar te stellen voor €87.000
26 Brasem	989.000	-	-	In het investeringsplan van de begroting 2025 en 2026 is de reconstructie van een aantal wegen op het bedrijventerreinen Dombosch I en II voorzien. In plaats van deze wegen steeds jaarlijks separaat voor te bereiden en aan te besteden, gaan wij dit nu per bedrijventerrein oppakken. Hiermee beperken we de ambtelijke- en bestuurlijke capaciteit die anders noodzakelijk zou zijn. Doordat wij bij aanbesteding een gespreide uitvoering aanhouden, heeft dit geen effect op de totale uitgaven of de ontwikkeling van de kapitaallasten. Wel worden de werkzaamheden aan enkele wegen (Zalmweg, Ramgatseweg en Lissenveld) iets later uitgevoerd dan in het eerder investeringsplan was voorzien. Door het samenvoegen van de werkzaamheden verwachten wij 5 tot 10% aan kosten te kunnen besparen. Besluit: het investeringsbudget "26 Brasem" beschikbaar te stellen voor €989.000
26 Meerval	875.000	-	-	In het investeringsplan van de begroting 2025 en 2026 is de reconstructie van een aantal wegen op het bedrijventerreinen Dombosch I en II voorzien. In plaats van deze wegen steeds jaarlijks separaat voor te bereiden en aan te besteden, gaan wij dit nu per bedrijventerrein oppakken. Hiermee beperken we de ambtelijke- en bestuurlijke capaciteit die anders noodzakelijk zou zijn. Doordat wij bij aanbesteding een gespreide uitvoering aanhouden, heeft dit geen effect op de totale uitgaven of de ontwikkeling van de kapitaallasten. Wel worden de werkzaamheden aan enkele wegen (Zalmweg, Ramgatseweg en Lissenveld) iets later uitgevoerd dan in het eerder investeringsplan was voorzien. Door het samenvoegen van de werkzaamheden verwachten wij 5 tot 10% aan kosten te kunnen besparen. Besluit: het investeringsbudget "26 Meerval" beschikbaar te stellen voor €875.000
26 Bliek	860.000	-	-	In het investeringsplan van de begroting 2025 en 2026 is de reconstructie van een aantal wegen op het bedrijventerreinen Dombosch I en II voorzien. In plaats van deze wegen steeds jaarlijks separaat voor te bereiden en aan te besteden, gaan wij dit nu per bedrijventerrein oppakken. Hiermee beperken we de ambtelijke- en bestuurlijke capaciteit die anders noodzakelijk zou zijn. Doordat wij bij aanbesteding een gespreide uitvoering aanhouden, heeft dit geen effect op de totale uitgaven of de ontwikkeling van de kapitaallasten. Wel worden de werkzaamheden aan enkele wegen (Zalmweg, Ramgatseweg en Lissenveld) iets later uitgevoerd dan in het eerder investeringsplan was voorzien. Door het samenvoegen van de werkzaamheden verwachten wij 5 tot 10% aan kosten te kunnen besparen. Besluit: het investeringsbudget "26 Bliek" beschikbaar te stellen voor €860.000
26 Elftweg	917.000	-	-	In het investeringsplan van de begroting 2025 en 2026 is de reconstructie van een aantal wegen op het bedrijventerreinen Dombosch I en II voorzien. In plaats van deze wegen steeds jaarlijks separaat

				voor te bereiden en aan te besteden, gaan wij dit nu per bedrijventerrein oppakken. Hiermee beperken we de ambtelijke- en bestuurlijke capaciteit die anders noodzakelijk zou zijn. Doordat wij bij aanbesteding een gespreide uitvoering aanhouden, heeft dit geen effect op de totale uitgaven of de ontwikkeling van de kapitaallasten. Wel worden de werkzaamheden aan enkele wegen (Zalmweg, Ramgatseweg en Lissenveld) iets later uitgevoerd dan in het eerder investeringsplan was voorzien. Door het samenvoegen van de werkzaamheden verwachten wij 5 tot 10% aan kosten te kunnen besparen. Besluit: het investeringsbudget "26 Elftweg" beschikbaar te stellen voor €917.000

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting - Besluit
22 Inrichting openb.ruimte Parkzicht	750.000	748.900	1.100	Project gereed. Besluit: Het investeringsbudget"22 Inrichting openb. ruimte Parkzicht" met € 1.100 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
25 OV: lichtmasten 2025	200.000	187.200	12.800	Project gereed. Besluit: Het investeringsbudget"25 OV: Lichtmasten 2025" met € 12.800 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
21 Kind Centrum (School incl. voorbereiding)	6.978.000	6.456.000	522.000	Project gereed. Besluit: Het investeringsbudget"21 Kind Centrum (School incl. voorbereiding)" met € 522.000 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
26 Black Spot Koestraat	700.000	-	-	De gemeenteraad heeft besloten om de rotonde van Koestraat niet uit te voeren. De reeds gemaakte kosten van € 33.042 dienen derhalve ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Besluit: Het project af te sluiten en het investeringsbudget te verlagen met € 33.042 en ten laste van de exploitatie te brengen.
20 Passantenhaven steigers	-	-	-	Omdat er een nieuwe investering gaat plaatsvinden van de steigers in de Passantenhaven dient de huidige boekwaarde te worden afgeboekt ten lasten van de exploitatie. Besluit: De boekwaarde van Activa Passantenhaven steigers te verlagen met € 22.757 en ten laste van de exploitatie te brengen.

Programma 2 Opgave Duurzaamheid

2.1 Ontwikkelingen

2.1.1 Energietransitie

De energietransitie bestaat op hoofdlijnen uit vier onderdelen: de omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen, het verminderen van onze energiebehoefte, waar mogelijk van van het gas af gaan en het op orde krijgen van de energie infrastructuur. Dit zijn grote uitdagingen en hier zetten we stevig op in. Per onderdeel verschilt de aanpak, maar uiteindelijk willen we een robuust energiesysteem inrichten waarbij inwoners en bedrijven zoveel mogelijk worden ontlast en zelfvoorzienend zijn. Vanuit de regionale samenwerking in Powerport Moerdijk werken we samen met Moerdijk en Drimmelen aan de energie-infrastructuur van de toekomst.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Verder werken aan herijking Transitievisie Warmte				
2	Continuering Energiecoaches voor gratis energieadvies aan huis				
3	Verstrekken van subsidies en regelingen voor verduurzaming				

4	Stapsgewijs invulling geven aan transitie energienet en netcongestie en hierover ook afspraken vastleggen met Enexis				
5	Inpassen van energietransitie in Amergebied				
6	Inspelen op grote regionale ontwikkelingen				
7	Samenwerking met Powerport Moerdijk gemeenten				

De gemeente werkt momenteel samen met Enexis aan het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst waarin procesafspraken worden vastgelegd voor de gefaseerde verzwaring van het elektriciteitsnet binnen de gemeente. Deze overeenkomst vormt de basis voor de uitvoering van de benodigde netverzwaringsmaatregelen.

Na vaststelling van de overeenkomst zal Enexis wijk- en buurtgericht starten met de uitvoering van de netverzwaring. De voorbereidingen verlopen conform planning en er is op dit moment geen sprake van een inhoudelijke achterstand op de afgesproken resultaten.

De financiële realisatie blijft vooralsnog achter, omdat de uitvoeringsfase nog niet is gestart en daarmee nog geen investeringen zijn gedaan. In het kader van de netverzwaring zullen op verschillende locaties nieuwe transformatorhuisjes worden geplaatst. Om de ruimtelijke en visuele impact hiervan op de openbare ruimte te beperken, bestaat de wens deze objecten waar mogelijk te verfraaien of passend in te passen in de omgeving. Hiervoor zijn op dit moment nog geen financiële middelen gereserveerd. Indien tot uitvoering van deze kwaliteitsmaatregelen wordt besloten, zal hiervoor aanvullend budget beschikbaar moeten worden gesteld.

2.1.2 Duurzame mobiliteit

Om te komen tot een fossielvrije gemeente moeten we werken naar andere manieren van vervoer. Duurzame mobiliteit die kansrijk is binnen de gemeente Geertruidenberg knippen we in eerste instantie op in twee onderdelen: deelmobiliteit en de fietsinfrastructuur. Bij de fietsinfrastructuur kijken we naar de kansen voor het verbeteren van de bestaande netwerken of gewenste ontwikkelingen.

Nr.	**Resultaten in 2026**	**Voortgang**		**Financiën**	
		T 1	**T 2**		**T 2**
1	We stimuleren lopen en fietsen door deze vormen van mobiliteit een prominente rol te geven bij (her)inrichtingen				
2	Het aantal openbare laadpalen sterk uitgebreid				

2.1.3 Circulaire economie

We verbruiken momenteel veel meer grondstoffen dan de aarde duurzaam kan leveren, terwijl de wereldwijde vraag naar grondstoffen blijft toenemen. Deze disbalans is op termijn niet houdbaar. Daarom werkt Nederland toe naar een volledig circulaire economie in 2050, met als tussendoel het halveren van het gebruik van primaire grondstoffen in 2030.

In een circulaire economie worden materialen en producten zoveel mogelijk hergebruikt als grondstof. Hierdoor neemt de afhankelijkheid van nieuwe grondstoffen af of verdwijnt deze zelfs geheel. De landelijke doelstellingen en maatregelen proberen wij op lokaal niveau toepasbaar te maken.

Tot nu toe hebben wij ingezet op drie pijlers:
1. Het verminderen van huishoudelijk afval.
2. Het ondersteunen van bedrijven bij hun transitie naar circulaire bedrijfsvoering.
3. Het circulair inrichten van onze eigen organisatie.

Door de voorgenomen bezuinigingen op de budgetten voor circulariteit, zal onze inzet de komende jaren hoofdzakelijk gericht zijn op het reduceren van huishoudelijk afval. Deze activiteiten kunnen worden voortgezet vanuit het budget van team Afval. De ondersteuning van bedrijven en de verduurzaming van onze eigen bedrijfsvoering komen onder druk te staan.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We zetten de pilot afvalscheiding op basisscholen en het Dongemond College voort				
2	We nemen maatregelen tegen afvaldumping bij hotspots, onder andere het vergroenen van deze hotspots				
3	We blijven aangesloten bij het Circulair Ambachtsnetwerk De Meerwaarde, en nemen in samenwerking met de gemeente Oosterhout en MidZuid actief deel aan circulaire projecten op het gebied van textiel, fietsen en een regionale circulaire hub. Daarnaast stimuleren we meer lokale organisaties om zich aan te sluiten bij dit netwerk				
4	We blijven deelnemen aan de regionale samenwerking met de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Moerdijk en Oosterhout om lokale en regionale circulaire uitdagingen en kansen in gezamenlijkheid op te pakken en vorm te geven				
5	We blijven het Repair Café onder de aandacht brengen bij inwoners, onder andere via de Afval-app				

2.1.4 Klimaatbestendigheid

Naast bijdragen aan het beperken van klimaatverandering is er ook een noodzaak ontstaan om ons voor te bereiden op het nu al veranderende klimaat. Van snikhete zomers, tot overstromingen in Limburg. Vanuit het Nationaal Deltaprogramma en de Nationale Adaptatiestrategie komt Nederland in beweging om onze leefomgeving aan te passen aan veranderende weers- en landschapsomstandigheden. Wij geven hier invulling aan door ons te focussen op het beperken van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Daarnaast streven we naar een betere bodem-, water-, en luchtkwaliteit ten aanzien van het milieu.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Kleinschalige oplossingen zoeken bij klimaatknelpunten				
2	Uitvoering Programma Stedelijk Water				
3	Uitvoeringsagenda Groen, Klimaat en Biodiversiteit				
4	Koppelkansen benutten bij projecten in de openbare ruimte				

2. De uitvoering van het Programma Stedelijk Water loopt op onderdelen achter op de planning maar naar verwachting worden de doelstellingen binnen de looptijd van het programma alsnog gerealiseerd.

3. Door prioritering in de werkzaamheden zal er dit jaar geen uitvoeringsagenda worden opgesteld.

2.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N

Riolering algemeen Voor een betrouwbare analyse van het stedelijk watersysteem is het noodzakelijk de kwaliteit van de basisgegevens op orde te brengen (systeemoverzicht stedelijk water). Dit voorkomt dat besluiten en investeringen worden gebaseerd op onjuiste modelberekeningen en zorgt voor een solide onderbouwing van toekomstige maatregelen.	0	-	75.000	N	0	-	0	-
Riolering algemeen Dit betreft het budget voor de afweegnotitie afkoppelen hemelwater voor een totaalbedrag van € 75.000, welke vanwege andere prioritering naar verwachting in het 2e halfjaar 2026 wordt opgepakt met uitloop tot in 2027.	40.000	V	40.000	N	0	-	0	-
Riolering algemeen In samenhang met bovenstaande regel heeft ook de uitwerking van de keuze uit de afweegnotitie een andere prioritering gekregen en wordt evenzo naar verwachting in het 2e halfjaar 2026 opgepakt met uitloop tot in 2027. Hiervoor was eerder nog geen budget aangevraagd.	11.000	N	50.000	N	0	-	0	-
Riolering algemeen Omdat de kosten voor het Programma Stedelijk Water in 2028 verwacht worden, zijn de kosten die in 2027 en 2029 waren opgenomen volledig overgeheveld naar het jaar 2028.	0	-	40.000	V	80.000	N	40.000	V
Riolering algemeen Alle mutaties in de ramingen van de rioolheffing worden geëgaliseerd via de voorziening in verband met het gesloten financieringssysteem van rioolheffing en de maximale kostendekkendheid van 100%. Met name de hogere opbrengsten uit rioolheffing vanuit autonome ontwikkelingen leiden tot een hogere dotatie aan de voorziening.	175.000	N	176.000	N	234.000	N	379.000	N
Riolering algemeen Als gevolg van de te verwachten extra kosten die voortvloeien uit de ontwikkelingen op het gebied van hemelwater, baggeren en riolering is een stelpost opgenomen welke nodig wordt geacht als aanvullende storting in de voorziening riolering.	113.000	N	155.000	N	137.000	N	42.000	N
Rioolheffing De opbrengsten uit rioolheffing stijgen vanuit autonome ontwikkelingen.	299.000	V	416.000	V	416.000	V	416.000	V
Afvalverwijdering huisvuil Toename transport en verwerkingskosten door hogere tarieven en CO2-heffing op restafval.	0	-	29.000	N	94.000	N	134.000	N
Afvalverwijdering huisvuil De marktprijs voor oud-papier is lager dan verwacht. Wij ontvangen een maandelijks vastgestelde marktprijs voor het ingezamelde oud-papier, welke de eerste maanden van 2026 achterblijft bij de verwachtingen.	30.000	N	30.000	N	30.000	N	30.000	N
Afvalverwijdering huisvuil De kwaliteit van het ingezameld PMD is laag, met als gevolg dat we een lagere vergoeding krijgen voor het ingezamelde PMD. Dit is een direct gevolg van een nieuwe overeenkomst met een gewijzigde vergoedingen-systematiek, welke we hebben moeten afsluiten met Verpact.	45.000	N	45.000	N	45.000	N	45.000	N
Afvalverwijdering milieustraat Toename transport en verwerkingskosten door hogere tarieven. Indexatie en prijscorrectie n.a.v. nieuwe overeenkomst in 2026 en gestegen brandstof- en energieprijzen. Vanaf 1 januari gaan we een nieuwe regionale overeenkomst aan. Verwachting is dat tarieven gunstiger gaan uitvallen dan de huidige tarieven. Deze verwachting is nog niet verwerkt in deze meerjarenbegroting.	22.000	N	52.000	N	52.000	N	52.000	N
Afvalverwijdering Beleid en Algemeen Alle mutaties in de ramingen van de afvalstoffenheffing worden geëgaliseerd via de voorziening. Met name de verwachte (hogere opbrengst van de vaste heffing leidt tot een hogere storting in de voorziening. Deze is noodzakelijk om weer te komen tot een gezonde voorziening afvalstoffenheffing.	105.000	V	194.000	V	271.000	V	319.000	V

Afvalverwijdering Beleid en Algemeen Voor een gezonde gesloten financieringssysteem van de afvalstoffen is een structureel hogere storting in de voorziening afvalstoffenheffing noodzakelijk, om met name de te verwachten kostenontwikkeling de komende jaren te kunnen blijven dekken. Deze aanvullende storting in de voorziening is mogelijk vanuit het verhogen van de opbrengsten uit afvalstoffenheffing (zie ook twee regels hieronder).	0	-	436.000	N	436.000	N	436.000	N
Afvalverwijdering Beleid en Algemeen Om uitputting van de reserve afvalstoffenheffing in 2026 te voorkomen is een incidentele onttrekking vanuit VAR voor een bedrag van € 400.000 noodzakelijk. Per saldo is deze storting budgettair neutraal. Zie ook enkele regels hieronder.	400.000	N	0	-	0	-	0	-
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Voor een gezonde gesloten financieringssysteem van de afvalstoffen is een structureel hogere opbrengst uit afvalstoffenheffing noodzakelijk, om met name de te verwachten kostenontwikkeling de komende jaren te kunnen blijven dekken (zie ook twee regels hierboven).	0	-	436.000	V	436.000	V	436.000	V
VTH taken De kaderrichtlijn water (KRW) is een verplicht onderdeel binnen dit taakveld. Vanuit de kaderbrief 2027 van de OMWB blijkt dat deze kosten moeten worden opgehoogd.	0	-	43.000	N	43.000	N	43.000	N
SPUK Lokale Aanpak Isolatie De reeds ontvangen SPUK-middelen zijn beschikbaar tot en met 2028, met de mogelijkheid tot verlenging tot en met 2030 na instemming van het college. De exacte jaarlijkse besteding is nog niet nader uitgewerkt; de uitgaven worden daarom indicatief verspreid over de betreffende jaren in de begroting opgenomen.	1.177.000	V	300.000	N	300.000	N	300.000	N
SPUK Lokale Aanpak Isolatie Er worden geen nieuwe SPUK-middelen meer ontvangen. Het resterende budget blijft beschikbaar en kan jaarlijks worden overgeheveld. Voorgesteld wordt om de geraamde inkomsten en uitgaven per jaar aan elkaar gelijk te stellen, zodat het budgettair neutraal wordt verwerkt.	1.177.000	N	300.000	V	300.000	V	300.000	V
Mutaties reserves opgave 2 Duurzaamheid Om uitputting van de reserve afvalstoffenheffing in 2026 te voorkomen is een incidentele onttrekking vanuit VAR voor een bedrag van € 400.000 noodzakelijk. De uitputting van deze reserve is te verklaren vanuit een lagere opbrengst uit het variabele deel van de opbrengsten over de jaren 2025 en 2026. Het vaste deel van de opbrengsten is twee jaar lang ongewijzigd gebleven. Daarnaast zijn de kosten binnen afvalstoffen de afgelopen jaren doorgestegen. Per saldo is deze storting budgettair neutraal. Zie ook enkele regels hierboven.	400.000	V	0	-	0	-	0	-
Kapitaallasten op investeringen Dit betreffen de financiële effecten vanuit het actualiseren van de (toekomstige) investeringen en de renteomslag. Per saldo heeft dit binnen dit programma weinig gevolgen.	5.000	N	39.000	N	13.000	V	64.000	V
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**43.000**	**V**	**85.000**	**N**	**15.000**	**N**	**114.000**	**V**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**157.000**	**N**	**11.000**	**N**	**14.000**	**N**	**139.000**	**N**
Totaal Saldo	**115.000**	**N**	**96.000**	**N**	**29.000**	**N**	**25.000**	**N**

2.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 2 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting - Besluit
25 Afvalscheiding voertuig	95.000	80.455	14.545	Voertuig is geleverd. Investeringsbudget kan worden afgesloten. Besluit: Het investeringsbudget "25 Afvalscheiding voertuig" met € 14.545 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
25 Raadhuisstraat Riool	85.000	47.750	37.250	Project gereed.

				Besluit: Het investeringsbudget“25 Raadhuisstraat Riool” met € 37.250 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
25 Beethovenlaan Riool	270.000	328.000	-58.000	Project gereed. Het geheel van de overschrijding heeft te maken met extra kosten voor het verleggen van waterleidingen en het aanpassen van een extra bandenlijn over de hele lengte van het werk. Hiervoor is door de toenmalige projectleider opdracht gegeven. Besluit: Het investeringsbudget“25 Beethovenlaan Riool” met € 58.000 te verhogen en het investeringsbudget afsluiten.

Programma 3 Opgave Mens en Zorg

3.1 Ontwikkelingen

3.1.1 Bewust (samen) leven

We richten ons op het versterken van de weerbaarheid en het zelf oplossend vermogen van inwoners: enerzijds door gezonder te leven en waar mogelijk, tijdig te anticiperen op levensgebeurtenissen; anderzijds door het stimuleren van “meer omkijken naar elkaar”. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan op initiatieven vanuit de samenleving. Waar die nog ontbreken stimuleren we die. We zetten daarbij in op een brede aanpak die gericht is op de risicofactoren voor het ontstaan van gezondheidsachterstanden. Er worden concrete initiatieven ontwikkeld en gerealiseerd die zichtbaar zijn in de leefwereld van inwoners en direct positieve maatschappelijke en financiële effecten hebben.

We zorgen dat inwoners (meer) worden uitgedaagd om te bewegen en kiezen voor gezonde opties. We verbeteren de mogelijkheden voor inwoners om elkaar laagdrempelig te ontmoeten, te ontspannen en elkaar te helpen. De ontwikkeling van MFA Hooipolder is hierin een belangrijk initiatief. De businesscase MFA Hooipolder wordt in het voorjaar van 2026 uitgevoerd. Najaar 2026 start dan de planvorming- en procedurefase. Op basis van de juiste variant wordt in de daaropvolgende fase de aanbesteding gestart.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Beleidsplan Actief Leven vastgesteld door de raad				
2	Wijkplan Raamsdonksveer-Noord opgeleverd				
3	Mogelijkheid 2e huis van de Wijk onderzocht				
4	Actieplan Sociale Basis uitgevoerd				
5	Businesscase MFA Hooipolder gereed mei 2026, najaar 2026 gestart met planvorming- en procedurefase				
6	Beleidsplan Vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet in ontwikkeling				

1. Wegens uitval van personeel heeft de beleidsvorming voor ‘Actief Leven en Vrijwilligerswerk’ vertraging opgelopen. waardoor dit niet in 2026 kan worden opgeleverd. Verwacht wordt dat dit beleidsplan aangeleverd wordt in de eerste helft van 2027.

2. Om de kwaliteit te borgen is besloten om eerst het beleidsplan ‘Actief Leven en Vrijwilligerswerk’ op te gaan leveren, alvorens een uitvoeringsplan op te gaan stellen. Dit vanwege het feit dat we onze Sociale Basis zorgvuldig verder willen gaan opbouwen.

4. Vanwege personele krapte is het niet mogelijk geweest om dit Actieplan uit te werken. Om dit op te kunnen leveren is minimaal 1 extra fte nodig.

6. Met extra inzet wordt dit eind 2026/ begin 2027 gerealiseerd.

3.1.2 Werken met talent

De weg naar participatie in onze gemeente en regio is versnipperd. Dit is een landelijk knelpunt. Het leidt ertoe dat de talenten van inwoners onvoldoende worden aangesproken en zij daardoor minder in staat zijn om zich te ontwikkelen, een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving en/of te voorzien in een eigen inkomen. Participatie vraagt expliciete aandacht op bestuurlijk en strategisch niveau, waarbij regionale samenwerking cruciaal is om het gewenste maatwerk te kunnen leveren. Daarom wordt de arbeidsmarktinfrastructuur hervormd. Vanwege de landelijke hervorming van de arbeidsmarkinfrastructuur komt er een regionaal Werkcentrum West-Brabant voor werkzoekenden, werknemers en werkgevers. Er is een projectorganisatie ingericht voor de realisatie van het Werkcentrum. Er wordt gewerkt aan 1 digitaal loket met locaties in de regio. De WerkgeversServicePunt(WSP)-dienstverlening gaat op in het Werkcentrum. In het regionaal Werkcentrum werken partijen samen om de bestaande middelen optimaal te benutten.

Lokaal leggen we een stevigere verbinding tussen de WMO (begeleiding), participatie en inburgering waardoor een brede participatie en effectievere integratie plaatsvindt. Daarbij zoeken we verbinding met (regionale) partners. Het uitgangspunt hierbij is dat je altijd iets zinvols kunt doen in de gemeente of de regio en dat je dat vooral samen doet met anderen op een toffe plek.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Aanpak en uitgangspunten Brede Participatie bepaald				
2	Aansluiten op relevante resultaten in de andere programmalijnen (met name Huis van de Wijk en Omgekeerd werken). Omgekeerd werken				
3	Aansluiten op relevante resultaten in de andere programmalijnen (met name Huis van de Wijk en Omgekeerd werken). Huis van de Wijk				

3.1.3 Gelukkig opgroeien

In gemeente Geertruidenberg hebben we veel jongerenproblematiek die onze aandacht vraagt. Via deze programmalijn willen we een trendbreuk forceren in zowel de beeldvorming over als de omgang met jongeren en gaan we –waar dat kan- jongeren vroegtijdig helpen om grotere problemen te voorkomen en/ of te verminderen. Er wordt extra inzet gepleegd op de gelijke kansen voor kinderen en jongeren. We doen dit vooral ook samen met kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers. We realiseren per 1-1-2027 een nieuw regionaal jeugdstelsel waardoor de ondersteuning eerder, lichter en makkelijker beschikbaar is zodat de oplopende inzet van jeugdzorg wordt geremd. En inwoners en professionals beter accepteren dat hobbels bij het leven horen. Dit vraagt een grote lokale inzet die zich richt op preventie en interne ontschotting waardoor duurzamere oplossingen worden gecreëerd. Op 1-1-2027 starten we met gemeente Drimmelen en onze samenwerkingspartners met het Stevig Lokaal Team (SLT). In de voorbereiding zijn we op 1-1-2025 gestart met de uitvoering van de Proof of Concept voor het SLT. In deze periode onderzoeken we op welke wijze we het SLT verder vorm kunnen geven zodat de omslag op 1-1-2027 zo geleidelijk mogelijk plaatsvindt.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Aanpak jongerenparticipatie gereed				
2	Minimaal twee nieuwe interventies vanuit OKO gestart				
3	Stevig Lokaal Team/Proof of concept gestart				
4	Gemeenschappelijke regeling jeugdregio WBO vastgesteld				

4. De prioriteiten zijn nu gelegd bij de aanbesteding jeugdhulp waarbij de GR in 2027 verder vorm gegeven gaat worden.

3.1.4 Financieel redzaam

De bestaanszekerheid komt de komende jaren voor een steeds grotere groep inwoners onder druk te staan. In 2025 heeft de gemeenteraad het beleidsplan financiële zelfredzaamheid vastgesteld. Dit beleidsplan omvat een stevige inhoudelijke basis die richting geeft en samenhang biedt voor meer duurzame aanpakken en oplossingen. Met het nieuwe beleidsplan ondersteunt de gemeente inwoners bij het grip krijgen en houden op hun geldzaken. Het uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in de samenleving, ook wanneer het financieel even tegenzit.

In het plan staan preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning centraal. De gemeente zet in op betere voorlichting, laagdrempelige hulp en samenwerking met lokale partners. Door financiële problemen bij laagdrempelige inlooppunten bespreekbaar te maken, zoeken mensen eerder hulp.

Daarnaast is er aandacht voor kansengelijkheid voor kinderen, armoedebestrijding en integrale schuldhulpverlening. In de uitvoeringsagenda zijn verschillende acties opgenomen om te ondersteunen bij de bestaanszekerheid als er (te) weinig inkomen in het gezin is om bijvoorbeeld kinderen te laten sporten of om schulden bij inwoners te voorkomen of af te handelen. Deze maatregelen komen in de komende periode tot uitvoering.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Bereik vergroot, meer inwoners maken gebruik van voorzieningen				
2	Acceptatie hulpaanbod/succesvol contact met inwoners				
3	Uitbreiding aanbod preventie				
4	Uitbreiding samenwerking maatschappelijke partners				

1. We zijn eerst de basis van financiële zorgverlening efficiënter en effectiever aan het inrichten, zodat we dadelijk eenvoudig stappen kunnen gaan zetten om de plannen te kunnen realiseren. In de tweede helft 2026 zijn we voornemens een bijeenkomst met Thuisvester te organiseren om informatie te verstrekken over inkomenverruimende maatregelen en tijdig melden bij schulden. Ook ontwikkelen we een flyer met financiële informatie voor inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en voor jongeren die 18 jaar worden. Denk hierbij onder meer aan terugval bij pensioen, verzekeringen, toeslagen en schulden.

2. Vanwege het tekort aan personele capaciteit hebben we nog geen uitvoering kunnen geven aan de ontwikkeling van het uitvoeringsplan van het Beleidsplan financiële zelfredzaamheid.

3. Vanwege het tekort aan personele capaciteit hebben we nog geen uitvoering kunnen geven aan de ontwikkeling van het uitvoeringsplan van het Beleidsplan financiële zelfredzaamheid.

3.1.5 Vrije inloop

In de programmalijn 'Vrije inloop' werken we volgens de methode van de Omgekeerde toets, waarbij de hulpvraag van de cliënt het uitgangspunt vormt en het te bereiken effect centraal staat. We gaan aan de voorkant breder kijken. Dit houdt in dat we de gehele situatie van de inwoner beter in beeld brengen en dat deze betrokken wordt bij de oplossing van de hulpvraag. We ontwikkelen een integraal wijkteam voor alle leeftijden dat aanwezig is in de kernen. Hierin combineren we de komende jaren de ontwikkeling van de sterke lokale teams/uitvoering Proof of Concept (SLT jeugddomein) en het integraal werken in de basisondersteuning. Met de vaststelling van de integrale verordening sociaal domein in 2025 is een stevige juridische en inhoudelijke basis gecreëerd. De werkwijze wordt stap voor stap doorgevoerd in de dienstverlening aan inwoners. Veelal gebeurt dit indirect via de opdrachten die we geven aan maatschappelijke partners. Hiervoor worden de kaders voor de contractering van die partners aangepast.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	In iedere kern is een vrije inloop beschikbaar voor inwoners				
2	Beleid contractering maatschappelijke partners gereed				
3	Samenwerking met huisartsen is versterkt				

3. Vanwege capaciteit zijn we hier nog niet aan toegekomen dit verder te versterken, hetgeen niet wil zeggen dat we waar mogelijk niet met de huisartsen samenwerken.

3.1.6 Transformatie sociaal domein

Transformeren van het sociaal domein naar een houdbare, toekomstbestendige, sociaal-maatschappelijke ondersteuningsstructuur. Inhoudelijk betekent dit een krachtige beweging naar de voorkant waarbij vragen vooral in en met de eigen leefomgeving worden opgepakt. Hierdoor blijven ze klein, wordt zelfredzaamheid versterkt en remmen we het beroep op geïndiceerde individuele voorzieningen. Om het transformatieproces te faciliteren is een focus op data en kostenbeheersing noodzakelijk om te kunnen sturen op maatschappelijke rendement en efficiency. Impactgedreven werken combineert het gebruik van data met wetenschappelijke kennis over de relatie tussen vraagstukken en interventies.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Bouwtekening sociaal domein 2030 gereed				
2	Sturingsmodel gereed, inclusief rapportagetool voor de verschillende stakeholders				
3	Impactgedreven werken toegepast op specifieke onderwerpen				

2. Het sturingsmodel is in concept gereed en wordt verder afgerond. De rapportagetool voor de verschillende stakeholders wordt in de loop van 2026 verder uitgewerkt onder voorbehoud van te maken keuzes.

3. Onder voorbehoud van te maken keuzes onderzoeken we eind 2026/begin 2027 welke methodiek passend is in relatie tot het beschikbare budget en de aanwezige bezetting. Om dit te kunnen borgen in het proces is structurele bezetting nodig die beschikt over specialistische kennis.

3.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N

Leerplicht Vanwege nieuwe wet- en regelgeving is de inrichting van het RMC en RBL gewijzigd, evenals de financieringsstructuur. De middelen vanuit het Regionale Meld- en Coördinatiepunt (RMC) die voorheen vanuit de regio werden doorgestort worden nu ingezet voor het uitvoeren van nieuwe (verplichte) taken op regioniveau, waardoor de opbrengsten voor de gemeente volledig komen te vervallen. Dit betreft dus een structureel nadeel voor onze gemeente.	75.000	N	75.000	N	75.000	N	75.000	N
Leerplicht Leerplicht is een wettelijke taak waarvan de uitvoering voor onze gemeente belegd is bij het Regionaal Bureau Leren (RBL). Vanwege nieuwe wetgeving vindt een uitbreiding van taken plaats en gaat steeds meer preventief gewerkt worden. Een deel van de taken wordt nu door de regio uitgevoerd, waardoor de bijdrage voor de gemeente structureel lager uitkomt. Zie ook toelichting hierboven.	30.000	V	12.000	V	12.000	V	12.000	V
Leerlingenvervoer Dit betreft de verwachte autonome ontwikkeling van de kosten voor leerlingenvervoer.	19.000	N	37.000	N	37.000	N	37.000	N
Sportbeleid Omdat de bijdrage van de buurtsportcoaches niet meer via de gemeente loopt, maar rechtstreeks via de organisatie is deze opbrengst ten onrechte begroot.	0	-	60.000	N	60.000	N	60.000	N
Sportbeleid Het bedrag voor 2026 wordt bijgeraamd op basis van de verleningsbeschikking SPUK 2026. De huidige SPUK-regeling loopt tot en met 2026. De regeling wordt vanaf 2027 samengevoegd met een hernieuwde regeling en voortgezet van 2027 tot en met 2029. Zie ook regel hieronder.	312.000	V	40.000	N	40.000	N	40.000	N
Sportbeleid Vanuit de meest recente ontwikkelingen worden twee regelingen samengevoegd in één regeling die wordt voortgezet over de periode 2027 tot en met 2029. Op basis van de laatste jaren is een gemiddelde opgenomen van de te verwachten bedragen. De totale te verwachten kosten zijn hoger vanuit het voorzetten van het huidige beleid, waardoor het restant van de kosten opgevangen wordt in de exploitatie.	0	-	233.000	V	233.000	V	233.000	V
Sportbeleid Door een groeiende vraag om de buurtsportcoach in te (blijven) zetten is het huidige opgenomen budget ontoereikend. Een deel van het budget kan worden gedekt uit de (hernieuwde) regeling, die vooralsnog loopt tot en met 2029.	147.000	N	163.000	N	163.000	N	163.000	N
SPUK Breed (Sportbeleid en activering) De te verwachten kosten van activiteiten die vallen binnen SPUK Breed kunnen worden gedekt uit de ontvangen SPUK middelen. Dit betreft een correctie aan de kostenzijde.	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Sportterreinen voor voetbal Op basis van lopende contracten voor onderhoud is dit minimaal aan budget nodig. Momenteel wordt er een nieuw MJOP sportvelden opgesteld. Deze wordt ter vaststelling aan college en gemeenteraad aangeboden.	11.000	N	33.000	N	65.000	N	73.000	N
Sportterreinen voor voetbal Dit betreffen de effecten vanuit het actualiseren van het MJOP voor de voetbal.	5.000	N	0	-	25.000	N	0	-
Sportterreinen voor hockey Dit betreffen de effecten vanuit het actualiseren van het MJOP voor de hockey.	0	-	7.000	N	28.000	N	7.000	N
G.geb sporthal Parkzicht In verband met het overgaan van de exploitatie van de sporthal naar Stichting Sport en Cultuur Geertruidenberg in 2026 vallen de verhuuropbrengsten voor de gemeente weg, evenals verschillende kosten, die uiteindelijk per saldo resteren in een exploitatiebijdrage ten behoeve van het budgettair neutraal dekken van de exploitatie door de Stichting.	108.000	N	115.000	N	123.000	N	130.000	N
G.geb sporthal Parkzicht Het huidige contractueel onderhoud heeft tot gevolg dat	40.000	N	16.000	N	16.000	N	16.000	N

het huidige budget ontoereikend is. Voor 2026 ligt dit incidenteel hoger omdat een onderhoudsaannemer conform het lopende contract in 2026 gefactureerd heeft voor zowel 2025 als 2026.								
Algemene voorzieningen Jeugd Voor het kunnen uitvoeren van de taken door WBO zijn structureel extra middelen gevraagd voor het kunnen uitvoeren van de dienstverleningsovereenkomst (DVO).	0	-	27.000	N	27.000	N	27.000	N
Inburgering en statushouders Vanuit de SPUK inburgering zijn voor 2026 nog middelen beschikbaar die ingezet kunnen worden voor daaronder vallende activiteiten. De verwachting is dat deze de komende jaren, mogelijk in een andere vorm, worden voortgezet. De lasten en baten hieronder zijn meerjarig budgetneutraal opgenomen. Zie ook regel hieronder. Daarnaast is nog sprake van enkele kleine mutatieregels die vallen onder het subtotaal van mutaties < € 25.000.	202.000	N	227.000	N	341.000	N	341.000	N
Inburgering en statushouders Vanuit de SPUK inburgering zijn voor 2026 nog middelen beschikbaar die ingezet kunnen worden voor daaronder vallende activiteiten. De verwachting is dat deze de komende jaren, mogelijk in een andere vorm, worden voortgezet. De lasten en baten hieronder zijn meerjarig budgetneutraal opgenomen. Zie ook regel hierboven. Daarnaast is nog sprake van enkele kleine mutatieregels die vallen onder het subtotaal van mutaties < € 25.000.	322.000	V	351.000	V	460.000	V	460.000	V
Noodopvang Vluchtelingen Oekraine Hoge Veer expl. Dit betreft de kosten voor het inzetten van een locatiemanager en administratieve ondersteuning, welke wordt gedekt uit de normvergoeding van € 11 voor uitvoeringskosten.	125.000	N	125.000	N	125.000	N	0	-
Noodopvang Vluchtelingen Oekraine Hoge Veer expl. Dit betreft de verwachte totale vergoeding o.b.v. de nieuwe rekenmethode o.b.v. werkelijke kosten vanaf 2027 inclusief de 11 euro normvergoeding voor de uitvoeringskosten.	0	-	355.000	V	311.000	V	0	-
Noodopvang vluchtelingen Oekraine algemeen Dit betreft de kosten voor het inzetten van een locatiemanager en administratieve ondersteuning, welke wordt gedekt uit de normvergoeding van € 11 voor uitvoeringskosten.	0	-	135.000	N	120.000	N	0	-
Opvang Asielzoekers COA Vanwege de wijziging van de bekostigingsmethode, met als overgangsjaar 2026, zijn kosten binnen de opvang voor vluchtelingen en asielzoekers onderling verschoven, waaronder de kosten van verschillende inhuur derden.	0	-	105.000	V	91.000	V	0	-
Opvanglocaties Ontheemden (project De Driehoek) Het project loopt door in 2027, tenzij een andere beslissing wordt genomen. Dekking van deze incidentele kosten voor planontwikkelingskosten komt vanuit de reserve Oekraïne (zie programma 7).	0	-	25.000	N	0	-	0	-
Opvanglocaties Ontheemden (project De Driehoek) Het project loopt door in 2027, tenzij een andere beslissing wordt genomen. Dekking van deze incidentele kosten voor planontwikkelingskosten komt vanuit de reserve Oekraïne (zie programma 7).	0	-	25.000	N	0	-	0	-
Centrum Jeugd en Gezin Drimmelen Geertruidenberg Vanuit de herziene begroting 2026 vanuit het CJG komt naar voren dat een hogere bijdrage noodzakelijk is vanuit Geertruidenberg en Drimmelen om de werkzaamheden te kunnen blijven voortzetten en de wachtlijsten niet te laten oplopen. De oorzaak is voornamelijk te verklaren vanuit de duurdere inhuur derden.	340.000	N	0	-	0	-	0	-
PW Inkomen Vanuit de historie is de verwachting dat de kosten binnen de open-einderegeling van WWB-uitkeringen jaarlijks stijgen.	164.000	N	135.000	N	135.000	N	135.000	N
PW Inkomen Vanuit de historie is de verwachting dat de kosten binnen de open-einderegeling van loonkostensubsidies jaarlijks stijgen. Vooraf is moeilijk in te schatten hoeveel personen	0	-	23.000	N	23.000	N	23.000	N

een beroep doen op de regeling. In onze begroting wordt rekening gehouden met het Rijksbudget.								
Bijzondere bijstand Vanuit de historie is de verwachting dat de kosten binnen de open-einderegeling van bijstandsuitkeringen jaarlijks stijgen. Vooraf is moeilijk in te schatten hoeveel personen een beroep doen op de beschikbare middelen.	0	-	7.000	N	25.000	N	25.000	N
Bijzondere bijstand Vanuit de historie is de verwachting dat de kosten voor bewindvoeringskosten jaarlijks stijgen. Vooraf is moeilijk in te schatten hoeveel personen een beroep doen op de beschikbare middelen.	20.000	N	32.000	N	37.000	N	37.000	N
Schuldhulpverlening Toename in het aantal aanvragen voor schuldhulptrajecten voor zowel particulieren als ondernemers, omdat door de onrust in de wereld steeds meer ondernemers en particulieren in zwaar weer raken. Daarnaast is er ook meer sprake van multiproblematiek waardoor eenvoudige (goedkope) oplossingen vaak niet toereikend zijn.	20.000	N	20.000	N	25.000	N	25.000	N
Sociale Werkplaatsen Vanuit de meicirculaire zijn herziene bedragen ontvangen voor de bijdrage sociale werkvoorziening, welke zijn doorgevoerd in de ramingen.	44.000	N	49.000	N	82.000	N	3.000	N
Sociale Werkplaatsen Vanuit de meerjarenbegroting vanuit MidZuid over 2027-2030 zijn de jaarlijkse bijdragen voor de aanvullende bijdrage sociale werkvoorziening herzien op basis van de meest recente verwachte autonome ontwikkelingen.	0	-	35.000	N	11.000	V	7.000	N
Participatiebudget Vanwege een andere verdeelsleutel vanuit de circulaires zijn de bedragen voor de uitvoeringskosten opgehoogd. Vanuit het bestuur is aangegeven dat er geen wachtlijst mag ontstaan op beschut werk, vanwege de kwetsbaarheid van de doelgroep. De stijging ligt in lijn met de verhogingen vanuit vorige jaren.	0	-	77.000	N	97.000	N	172.000	N
WMO hulpmiddelen De stijging van de bijdrage voor het collectieve vervoer, als onderdeel van de bijdrage aan het RWB, komt voort uit herindexering van bijdragen.	24.000	V	49.000	N	49.000	N	49.000	N
WMO huishoudelijke verzorging De begrote besparingen voor huishoudelijke verzorging zijn niet realistisch door autonome ontwikkelingen. Naar verwachting zal het aantal cliënten blijven stijgen en zullen er tariefstijgingen volgen. We gaan starten met de pilot reablement. Dat vraagt aan de voorkant om een investering, zie ook regel hieronder. Eventuele besparingen zullen na een paar jaar pas zichtbaar worden.	0	-	0	-	350.000	N	350.000	N
WMO huishoudelijke verzorging Voor de pilot van reablement wordt uitgegaan van 24 trajecten x € 1.250 per traject. De kosten worden gedekt uit het ontwikkelbudget van versterken sociale basis. Zie ook enkele regels hieronder.	30.000	N	0	-	0	-	0	-
Eigen bijdrage WMO In verband met het op de lange baan schuiven van de wijzigingen in de WMO bijdrage vanuit het rijk is nog onbekend hoe (wel of niet inkomensafhankelijk) en wanneer deze concreet wordt gemaakt. Vanwege de grote onzekerheid wordt deze vooralsnog naar de oorspronkelijke verwachting terug bijgesteld.	0	-	150.000	N	150.000	N	150.000	N
Beschermd wonen (WMO) Voor een pilot voor jongeren met meervoudige problematiek worden aanvullende middelen ingezet, waardoor de eerder opgenomen terugvloeiing lager uitvalt dan eerder begroot. De verwachting is dat dit meerjarig doorwerkt.	97.000	N	97.000	N	97.000	N	97.000	N
Jeugdzorg regio WBO * (zie onderstaande specificatie) Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd en de historische gegevens zijn de budgetten voor jeugd (meerjarig) herzien, zie ook onderstaande specificatie.	985.000	N	103.000	N	409.000	N	402.000	N

Gezondheidszorg Vanuit de GGD West-Brabant worden de komende jaren hogere kosten verwacht.	0	-	40.000	N	40.000	N	40.000	N
Mens en Zorg PL 1 Bewust samenleven De kosten voor de pilot van reablement worden gedekt uit het ontwikkelbudget van versterken sociale basis. Zie ook enkele regels hierboven.	30.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Door het uitstellen van de investering in de gymzaal voor de Hoge Waai is minder dekking nodig vanuit de reserve IHP, waardoor enerzijds de kapitaallasten lager uitvallen en anderzijds de dekking van deze kapitaallasten lager benodigd zijn. Per saldo zijn de lagere kapitaallasten voor de nieuwe gymzaal voor de Hoge Waai en de lagere onttrekking uit de reserve IHP budgettair neutraal.	0	-	0	-	97.000	N	5.000	V
Kapitaallasten op investeringen Dit betreffen de financiële effecten vanuit het actualiseren van de (toekomstige) investeringen en de renteomslag. In dit programma heeft dat per saldo met name een voordelig effect op het eerste jaar en in mindere mate ook een voordelig effect op latere jaren.	236.000	V	0	-	97.000	V	88.000	V
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**1.536.000**	**N**	**871.000**	**N**	**1.645.000**	**N**	**1.688.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**97.000**	**N**	**208.000**	**V**	**2.000**	**V**	**486.000**	**N**
Totaal Saldo	**1.633.000**	**N**	**663.000**	**N**	**1.643.000**	**N**	**2.174.000**	**N**

*** Specificatie mutaties Jeugdzorg regio WBO**	**2026**	**V/N**	**2027**	**V/N**	**2028**	**V/N**	**2029**	**V/N**
Jeugdhulp dagbesteding vervoer	11.000	V	33.000	V	33.000	V	33.000	V
Jeugdhulp behandeling	8.000	N	90.000	V	90.000	V	90.000	V
Jeugdhulp dagbesteding	4.000	N	122.000	V	122.000	V	122.000	V
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	114.000	N	262.000	N	362.000	N	339.000	N
Jeugdhulp ambulant landelijk	97.000	N	386.000	V	295.000	V	276.000	V
Pleegzorg	40.000	N	6.000	N	6.000	N	6.000	N
Gezinshuizen	99.000	N	394.000	V	341.000	V	321.000	V
Verblijfzorg	454.000	N	336.000	N	398.000	N	375.000	N
Jeugdzorg plus	12.000	N	137.000	N	137.000	N	137.000	N
Jeugdhulp begeleiding	10.000	N	185.000	N	185.000	N	185.000	N
Jeugdbescherming	158.000	N	202.000	N	202.000	N	202.000	N
Totaal mutaties Jeugdzorg regio WBO	**985.000**	**N**	**103.000**	**N**	**409.000**	**N**	**402.000**	**N**
Waarvan: mutatie naar voren halen implementatiebudget uit 2027 naar 2026	**478.000**	**N**	**478.000**	**V**	**0**	**-**	**0**	**-**
Waarvan: mutaties vanuit historische en recente ontwikkelingen	**507.000**	**N**	**581.000**	**N**	**409.000**	**N**	**402.000**	**N**

3.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 3 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	**Begroot**	**Werkelijk**	**Restant**	**Toelichting - Besluit**
25 Right-Oh Hybride veld	812.000	808.200	3.800	Project gereed. Besluit: Het investeringsbudget "25 Right-Oh Hybride veld" met € 3.800 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
25 Renovatie veld DDHC	14.230	0	14.230	Dit project komt te vervallen. Betreft schoolsportveld naast DDHC, er staan geen activiteiten gepland daarom is de investering niet meer noodzakelijk. Besluit: Het investeringsbudget "25 Renovatie veld DDHC" met € 14.230 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.

Programma 4 Opgave Wonen

4.1 Ontwikkelingen

4.1.1 Woonruimte naar behoefte

Op basis van demografische ontwikkelingen, de woningbehoefte en de opgaven voor specifieke doelgroepen creëren we woonruimte naar behoefte. Dit doen we door nieuwe woningen te bouwen, niet-woningen te transformeren en de bestaande woningvoorraad beter te benutten.
Bij het beter benutten van de bestaande woningvoorraad kijken we onder andere naar harde en zachte woningsplitsing en woningdelen. De bestaande regelgeving beperkt op dit moment de mogelijkheden hiervoor. Daarom wordt onderzocht hoe deze belemmeringen kunnen worden verminderd en welke aanpassingen nodig zijn om deze woonvormen beter mogelijk te maken. Hiermee willen we onder andere meer woonmogelijkheden creëren voor jongeren en eraan bijdragen dat ouderen passend in hun eigen wijk kunnen blijven wonen.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We stroomlijnen gemeentelijke procedures om woningbouwinitiatieven te stimuleren en te versnellen. In 2026 streven we naar de realisatie van ca. 50 nieuwe woningen (netto)				

De in de begroting opgenomen ambitie om in 2026 circa 50 nieuwe woningen netto te realiseren, wordt naar verwachting niet gehaald. In 2026 worden naar verwachting geen of slechts een beperkt aantal nieuwbouwwoningen opgeleverd. Wel is gestart met de realisatie van het woningbouwproject Zoutmanstraat van Thuisvester en bevinden zich meerdere woningbouwprojecten in de pijplijn met een beoogde start bouw in 2026. De inzet is daarnaast gericht op het versnellen van lopende woningbouwtrajecten, het verder opharden van de planvoorraad en het beter laten aansluiten van de planvoorraad op de gewenste woningsegmenten en doelgroepen.

4.1.2 Verbeteren, bewaken en behouden balans

Balans gaat zowel over de samenstelling als over de verdeling van de woningvoorraad. We sturen op een woningvoorraad die aansluit bij de huidige en toekomstige woningbehoefte, met aandacht voor woningtypen, prijssegmenten en doelgroepen. Daarbij ontwikkelen we ons van een voornamelijk generieke sturing op woningbouwpercentages naar een programmering waarin nadrukkelijker wordt gekeken naar wat lokaal nodig is en voor welke doelgroepen we bouwen.
De bestaande kaders voor woningbouwprogrammering blijven daarbij het uitgangspunt, maar worden waar nodig aangevuld met lokaal maatwerk op basis van de woningbehoefte, de bestaande woningvoorraad en de gewenste balans binnen wijken. Daarnaast benutten we de mogelijkheden om woonruimte beschikbaar te houden voor onze eigen inwoners en houden we rekening met spreiding van doelgroepen, zoals de uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de huisvesting van statushouders.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd				
2	In de prestatieafspraken met woningstichting Thuisvester leggen we vast hoe we de verdeling van de woningvoorraad laten aansluiten op de maatschappelijke opgave				

1. De wijze waarop we sturen op het woningbouwprogramma wordt verder ontwikkeld. Naast de bestaande programmering op basis van prijssegmenten wordt steeds nadrukkelijker gekeken naar woningtype, doelgroep en de lokale behoefte binnen een wijk of gebied. Hiermee wordt toegewerkt naar meer lokaal maatwerk en een woningbouwprogramma dat beter aansluit bij de bestaande woningvoorraad en de maatschappelijke en demografische opgave.
2. In de prestatieafspraken met Thuisvester wordt steeds nadrukkelijker gekeken naar de aansluiting van de bestaande en toekomstige woningvoorraad op de maatschappelijke opgave. Daarbij gaat het onder andere om beschikbaarheid en betaalbaarheid, de huisvesting van verschillende doelgroepen, doorstroming en het beter benutten van de bestaande woningvoorraad.

4.1.3 Regie op de woningmarkt

We ontwikkelen de gemeentelijke regie op de woningmarkt verder van toetsing achteraf naar actieve sturing aan de voorkant. Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen geven we zo vroeg mogelijk kaders mee voor onder andere woningbouwprogramma, woningtypen, prijssegmenten en doelgroepen. Daarbij wordt steeds nadrukkelijker gekeken naar de lokale woningbehoefte en de bestaande woningvoorraad.
Deze uitgangspunten worden waar mogelijk vastgelegd in anterieure overeenkomsten en andere afspraken met initiatiefnemers. Daarnaast wordt de planvoorraad actiever beoordeeld op haalbaarheid, fasering en de bijdrage aan de volkshuisvestelijke opgave. Waar nodig wordt maatwerk toegepast en worden gemeentelijke instrumenten ingezet om gewenste ontwikkelingen te stimuleren of bij te sturen.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd				

1. De gemeente zet steeds nadrukkelijker in op sturing aan de voorkant van woningbouwontwikkelingen. Bij nieuwe initiatieven wordt niet alleen gestuurd op de verdeling over prijssegmenten, maar ook op woningtype, doelgroep en de bijdrage van een ontwikkeling aan de lokale woningbehoefte. Deze uitgangspunten worden waar mogelijk vastgelegd in anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars. Hiermee wordt de gemeentelijke regierol verder versterkt en wordt toegewerkt naar meer lokaal maatwerk in de woningbouwprogrammering.

4.1.4 Ontwikkelingen in samenspraak met inwoners en stakeholders

Bij woningbouwontwikkelingen worden inwoners betrokken. Op locatieniveau gebeurt dit via de omgevingsdialoog, waarbij initiatiefnemers verantwoordelijk zijn voor het betrekken van de omgeving en de gemeente toetst of dit zorgvuldig gebeurt.
Daarnaast zetten we participatie ook op gemeentelijk niveau in bij de ontwikkeling van het woonbeleid. In het kader van het woon- en woningbehoefteonderzoek wordt een brede inwonerspeiling voorbereid. Daarmee halen we informatie op over woonwensen, woningbehoefte en de manier waarop inwoners naar de toekomstige ontwikkeling van de woningvoorraad kijken. Deze informatie wordt betrokken bij de verdere uitwerking van het volkshuisvestingsbeleid.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We wijzen ontwikkelaars op het voeren van een omgevingsdialoog ongeacht of deze verplicht is				

1. Ontwikkelaars worden bij nieuwe woningbouwinitiatieven gewezen op het voeren van een omgevingsdialoog, ook wanneer deze niet rechtstreeks verplicht is. Daarnaast wordt de participatie op gemeentelijk niveau verbreed. In 2026 wordt een inwonerspeiling voorbereid als onderdeel van

het woon- en woningbehoefteonderzoek. Daarmee worden inwoners actief betrokken bij de ontwikkeling van het toekomstige woonbeleid en wordt de woningbouwprogrammering beter onderbouwd vanuit de lokale woonbehoefte.

4.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Ruimtelijke projecten Vanuit de te ontwikkelingen worden vanaf 2026 jaarlijks planontwikkelingskosten geraamd. Deze worden gedekt uit de daarvoor beschikbaar te komen middelen, zie ook regel hieronder.	5.000	V	25.000	N	25.000	N	25.000	N
Ruimtelijke projecten Naar verwachting kunnen de planontwikkelingskosten voor ruimtelijke projecten gedekt worden vanuit daarvoor beschikbaar te komen middelen. Om die reden worden de opgevoerde kosten budgettair neutraal opgenomen, zie ook regel hierboven.	48.000	V	25.000	V	25.000	V	25.000	V
Volkshuisvesting Budgetverhoging is noodzakelijk om te voldoen aan de nieuwe wettelijke verplichtingen uit o.a. de Wet versterking regie volkshuisvesting, waaronder het opstellen van het volkshuisvestelijk programma, het actualiseren van de huisvestingsverordening, het uitvoeren van de verplichte urgentieregeling en het laten uitvoeren van benodigde onderzoeken.	11.000	V	37.000	N	37.000	N	37.000	N
Kapitaallasten op investeringen Dit betreffen de financiële effecten vanuit het actualiseren van de (toekomstige) investeringen en de renteomslag. In dit programma heeft dat met name effect op huisvesting van Mafeking en de Bergse Battery, met per saldo een voordelig effect in de eerste jaren en een klein nadelig effect in het laatste jaar.	0	-	76.000	V	75.000	V	2.000	N
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**65.000**	**V**	**39.000**	**V**	**38.000**	**V**	**39.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**3.000**	**N**	**238.000**	**N**	**283.000**	**N**	**231.000**	**N**
Totaal Saldo	**61.000**	**V**	**199.000**	**N**	**245.000**	**N**	**270.000**	**N**

4.3 Investeringen

In programma 4 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 5 Opgave Economie en Toerisme

5.1 Ontwikkelingen

5.1.1 Verbeteren vestigingsklimaat

Om te komen tot een verbetering van het vestigingsklimaat in de gemeente richten we ons op de thema's toekomstbestendige bedrijventerreinen en ondernemerschap.
We leggen de focus bij het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Dombosch door kwaliteitsverbetering van het verblijfklimaat, we bevorderen de samenwerking tussen bedrijven op bedrijventerreinen Pontonnier/Dombosch en gaan onderzoeken of een energiehub op een bedrijventerrein realiseerbaar is. We ondersteunen Geertruidenberg Maritiem met het uitvoeren van het maritiem programma.
Ondernemers die starten staan we bij met een ondersteuningsaanbod dat opgezet wordt met lokale ondernemers. En we organiseren een netwerkbijeenkomst (Connecting Event) voor ondernemers.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Op Pontonnier en Dombosch 2 realiseren we een samenwerkingsvorm tussen ondernemers passend bij de behoefte van de ondernemers op die terreinen				
2	We hebben een onderzoekstraject doorlopen of een energiehub haalbaar is				
3	Bij groot onderhoud van wegen op het bedrijventerrein koppelen we gelijktijdig het vergroenen/verduurzamen van het gebied				
4	Voor ondernemers organiseren we het Connecting Event				
5	We organiseren voor starters een startersprogramma				

5.1.2 Circulaire, duurzame & Innovatieve economie

We ondersteunen het bedrijfsleven bij projecten die bijdragen aan een circulaire en duurzame economie. Dit kan op verschillende thema's zijn zoals energie infrastructuur, het vergroenen van de bedrijfsomgeving of reststromen
omvormen tot grondstoffen.
Samen impact maken om de duurzaamheid concreet vorm te geven vinden we belangrijk. Door de Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit te reiken willen we een koploper in de schijnwerpers zetten.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We ondersteunen en faciliteren pilotprojecten (gericht op bijvoorbeeld energie, vergroenen, reststromen en innovatie)				
2	In 2026 reiken we een Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit				

5.1.3 Gastvrij naar bezoekers

Het overnachtingsaanbod in de gemeente breidt zich verder uit. Rijksmonumenten de Watertoren en De Schattelijn worden omgevormd naar een hotel. De opening van Postillion Hotel Breda-Biesbosch is voorzien in 2026, hiermee komen er 150 kamers bij. Het theaterhotel volgt later.
Om het toeristisch aanbod te versterken zetten we in op het realiseren van een toeristisch overstappunt en voeren we projecten uit om het Halvezolenlijntje beter beleefbaar te maken. Ook doen we onderzoek naar subsidiemogelijkheden voor uitvoering van het inrichtingsplan Plassengebied en de haalbaarheid van een toeristisch investeringsfonds.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We realiseren een toeristisch overstappunt in de gemeente				
2	We onderzoeken of het haalbaar is om een toeristisch investeringsfonds te realiseren met (een gedeelte van) de inkomsten vanuit toeristenbelasting				
3	Om het inrichtingsplan Plassengebied uit te kunnen voeren, doen we onderzoek naar subsidiemogelijkheden				
4	In het kader van de Halvezolenlijn wordt een aantal projecten uitgevoerd om de voormalige spoorlijn beter beleefbaar te maken				
5	We gaan na of we kunnen aansluiten bij de pilot van de gemeente Drimmelen: Het Biesboschvaantje (om het onderhoud van de aanmeervoorzieningen in de Biesbosch door derden te laten financieren)				
6	We organiseren een netwerkbijeenkomst voor evenementenorganisaties				
7	Met de samenwerkende gemeenten binnen Theek 5 gaan we een convenant aan om de toekomstbestendigheid en de efficiency van het bibliotheekwerk te verbeteren				

5.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	0	-	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	14.000	N	62.000	N	74.000	N	84.000	N
Totaal Saldo	14.000	N	62.000	N	74.000	N	84.000	N

5.3 Investeringen

In programma 5 zijn voor 2025 geen investeringen voorzien.

Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening

6.1 Ontwikkelingen

6.1.1 Klaar voor de toekomst

Het aantal wettelijke taken bij gemeenten is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Dit is ook zichtbaar in de groei die de gemeentelijke organisatie heeft doorgemaakt; van 124 fte in 2013 naar 195 fte in 2026. Ook zien we als gemeente dat de complexiteit van de samenleving en de maatschappelijke opgaven toeneemt. Het aanpakken van uitdagingen binnen de bestaande werkwijzen en organisatorische structuren werkt niet meer als vanzelfsprekend. Het is noodzakelijk om ook in de toekomst wendbaar en flexibel te blijven, om focus te houden op het realiseren van politiek-bestuurlijke en maatschappelijke ambities en om de juiste keuzes te maken voor inwoners. Daarom heeft het college opdracht gegeven om de organisatie te herijken. Het gaat daarbij om de implementatie van het programmatisch werken, het realiseren van een kwalitatieve doorontwikkeling en het organiseren van een passende organisatiestructuur. Een versterking van de organisatie vraagt om een structurele investering in formatie. Daarbij is door de krapte op de arbeidsmarkt het investeren in het werven en behouden van medewerkers met de juiste competenties cruciaal.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Voortgang	Financiën
		T 1	T 2		T 2
1	**Implementatie organisatieplan** In 2025 is het organisatieplan opgeleverd. In dit organisatieplan staan de visie op de organisatie, de sturing en inrichting processen beschreven. Voor 2026 zullen we verder werken aan implementatie van dit plan.				
2	**Versterken formatie** De ontwikkeling van de organisatie vraagt om versterking van de formatie. Deze functies op het gebied van o.a. sport, Wet open overheid, privacy en HR zijn opgenomen in deze begroting. Tegelijkertijd benutten we kansen voor meer efficiency, zodat middelen optimaal worden ingezet. Ook in 2026 investeren we in het aantrekken van de juiste mensen. We investeren in onze medewerkers door opleidingen en trainingen. Het HR beleid is gericht op het aantrekken en behouden van medewerkers.				

1. In de periode tot en met de zomer is vooral geïnvesteerd in het op sterkte brengen van de topstructuur. Zo zijn alle managementposities op dit moment vervuld, is een (fulltime) controller aangetrokken en werken de teams financiën en HR onder leiding van ad interim teamleads aan versterking van de teamopbouw en inhoudelijke ontwikkeling. Ook is een start gemaakt met een management development traject voor het directie/managementteam, gericht op versterking van management en collectief leiderschap. Concretisering en uitwerking van het programma Grenzen verleggen (organisatieontwikkeling) is in voorbereiding, waarbij projectmatig werken en een structuur met werkgroepen en een stuurgroep is voorbereid.

2. Voorbereidingen zijn getroffen om HR- en financiële informatie te kunnen koppelen, om stuurinformatie te kunnen genereren. De A&O benchmark heeft enkele inzichten en aanknopingspunten gegeven voor prioritering in het werkplan van HR. Afgelopen periode heeft deze afdeling met veel uitval/ziekte te maken gehad, met nadelig effect op de voortgang. Uitwerking van een Strategisch Personeelsplan (SPP) is onderdeel van het programma Grenzen verleggen. Concretisering van dit plan loopt.

6.1.2 Betrouwbaar. toegankelijk en inclusief

We stellen samen met de gemeenteraad regels vast over burgerparticipatie we verstevigen de relatie tussen college en gemeenteraad. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten we investeren in dataverzameling en monitoring. In 2026 gaan we door met de terugstuuractie. Daarnaast bieden we hulpmiddelen aan bij ambtenaren om te schrijven op B1-niveau.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	**Heldere taal** We willen graag dat inwoners heldere brieven of andere communicatiemiddelen van ons ontvangen. In 2025 zijn we gestart met het project heldere taal. Inwoners krijgen de mogelijkheid om onduidelijke brieven of andere communicatie terug te sturen naar de gemeente. Eind 2025 evalueren we de pilot en besluiten we of we hiermee doorgaan in 2026. Het Relevant Gesprek wordt bij burgerparticipatietrajecten standaard gebruikt conform de gemaakte afspraken met de gemeenteraad				

6.1.3 Kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening

2.We zetten onze inspanningen van de afgelopen jaren voort om de kwaliteit en professionaliteit van onze dienstverlening te continueren en te verbeteren.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	**Implementatie Wet Open Overheid (WOO)** In 2026 zijn verschillende resultaten geboekt. We voldoen aan de nodige randvoorwaarden om de tranches vanuit de Woo te implementeren. De anonimiseersoftware is gekoppeld aan het nieuwe zaaksysteem welke ook live is. Het publicatieplatform staat ook live. Om goed te kunnen werken met de anonimiseersoftware zijn trainingen georganiseerd. Deze dragen ook bij aan de interne bewustwording rondom de Woo. Als laatste is formatieruimte geregeld voor de Woo en is de vacature vacant. De passieve Woo-verzoeken worden behandeld en besloten volgens de beginselen van de Wet open overheid.				
2	**Software burgerzaken** We starten een inkooptraject voor software om burgerzakenprocessen naar de toekomst toe te kunnen blijven ondersteunen. Hiermee waarborgen we een goede dienstverlening aan onze inwoners en blijven we aansluiten bij de technologische mogelijkheden.				
3	**Servicenormen** In 2025 is gestart met de inventarisatie en de voorbereidingen hiervoor.				

	Later in 2025 wordt gestart met het opstellen hiervan en in 2026 worden deze vastgesteld.				
4	**Nieuwe gemeentelijke website** Het contact met onze inwoners en ondernemers vindt plaats via diverse kanalen, waaronder digitaal via de gemeentelijke website Geertruidenberg.nl. De website is voor inwoners en ondernemers het belangrijkste online dienstverleningskanaal. We willen graag dat het kanaal aansluit bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Hiervoor hebben we in 2025 de webvisie vernieuwd. Eind 2025 starten we met de aanbesteding voor een nieuwe website. In 2026 starten we met de implementatie van een nieuwe website. Deze website gaat eind 2026 live.				
5	**Nieuw intranet** Het contract met onze huidige leverancier voor ons intranet loopt af. In 2026 treffen we de voorbereidingen voor een nieuw intranet.				

2. In verband met problemen in personele bezetting is er vertraging opgetreden. De planning is nog haalbaar maar afhankelijk of we tijdig kwalitatief goede mensen kunnen vinden.

3. Is uitgesteld omdat we eerste de basis op orde moeten brengen. Dit wordt opgenomen in het ontwikkelplan (zie toelichtingen in 6.1.1).

6.1.4 Klantgerichtheid, we zijn dichtbij en weten wat er speelt

Inwoners en ondernemers zijn voor de dienstverlening afhankelijk van de gemeente. We stemmen onze dienstverlening af op onze inwoners en ondernemers. We zijn een open en bereikbare gemeente.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	Vanaf 25 april 2025 is het gemeentehuis op vrijdagmiddag gesloten. Hierdoor verbeteren we, gelet op het beperkte bezoekersaantal en het beperkte aantal telefonische contacten, ons niveau van dienstverlening door medewerkers van de ontvangstbalie in te zetten op het piekmoment, de maandagochtend. De wachttijden lopen hierdoor aan de balie en aan de telefoon minder op.				

6.1.5 Betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij zaken, we doen het samen

We hebben samen met de gemeenteraad regels vastgesteld over burgerparticipatie. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten. We investeren in dataverzameling en monitoring.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	**Klachtenafhandeling** We monitoren klachten en bezwaarschriften en gaan op zoek naar verbetering. Het proces van klachtafhandeling wordt afgestemd op de ingezette doorontwikkeling van de organisatie.				
2	**Burgerparticipatie** We zetten communicatie in om inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te informeren over hoe, waar en wanneer ze kunnen participeren bij (belangrijke) onderwerpen die spelen in de gemeente. Samen kunnen we ervoor zorgen dat onze doelgroepen zich gehoord en betrokken voelen bij wat er speelt in de gemeente. Het Relevant Gesprek wordt bij burgerparticipatietrajecten standaard gebruikt conform de gemaakte afspraken met de gemeenteraad.				

2. In veel trajecten wordt het Relevant Gesprek toegepast. Bij grotere of complexere projecten wordt hiervoor vaak SIR als extern bureau ingeschakeld om het proces te begeleiden. Voor jongerenparticipatie is een ander gespecialiseerd bureau ingezet. Ook daar blijft het Relevant

Gesprek echter het leidende instrument, conform de afspraken met de gemeenteraad. Een belangrijk aandachtspunt is om zicht te houden op de input van stakeholders. Door personele wisselingen of overdrachten raakt deze input soms op de achtergrond, waardoor stakeholders zich niet altijd herkennen in later gepresenteerde plannen.

6.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Regionale samenwerking Vanuit 2025 heeft een afrekening plaatsgevonden voor verschillende onderdelen die vallen onder de bijdrage aan het RWB. Hieruit is een voordelig saldo uitbetaald aan de gemeente, voor met name het onderdeel met betrekking tot Flex West-Brabant.	49.000	V	0	-	0	-	0	-
Veiligheidsregio MWB Door prijs- en loonontwikkelingen stijgt de bijdrage de komende jaren.	0	-	64.000	N	64.000	N	64.000	N
Openbare orde / veiligheid Dit betreft de aanvullende formatie voor de VOO, waarbij dekking voor 2026 vanuit de vrije algemene reserve plaatsvindt.	25.000	N	26.000	N	26.000	N	26.000	N
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**24.000**	**V**	**90.000**	**N**	**90.000**	**N**	**90.000**	**N**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**33.000**	**N**	**226.000**	**N**	**212.000**	**N**	**355.000**	**N**
Totaal Saldo	**9.000**	**N**	**316.000**	**N**	**302.000**	**N**	**446.000**	**N**

6.3 Investeringen

In programma 6 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie

7.1 Ontwikkelingen

7.1.1 Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd

Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	In 2026 zijn alle raadsvoorstellen met financiële consequenties voorzien van een begrotingswijziging. Deze wijziging is als concept wijziging in het financiële systeem ingevoerd.				

7.1.2 Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren

Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet- en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren.

Nr.	Resultaten in 2026	Voortgang		Financiën	
		T 1	T 2	T1	T 2
1	We borgen de ingezette koers bij de voor- en najaarsnota in het rapporteren op zowel de feitelijke als de financiële voortgang.				

7.2 Financiële afwijkingen exploitatie

Budgetmutaties welke budgettair neutraal zijn en / of van administratieve aard, worden niet separaat toegelicht tenzij van politiek bestuurlijke importantie.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Grondexploitatie algemene dienst Uit de verkoop van grond gelegen aan de Barbeelweg wordt een incidentele opbrengst verwacht in 2026.	363.000	V	0	-	0	-	0	-
Grondexploitatie algemene dienst De opbrengst die in 2026 zal voortvloeien uit een zakelijk recht overeenkomst voor de aanleg van een ondergrondse elektriciteitskabel naar het 150kV-hoogspanningsstation van TenneT wordt in overeenstemming met het collegebesluit in de algemene reserve gestort.	156.000	V	0	-	0	-	0	-
Grondexploitatie algemene dienst Voor de verkoop- en verhuurportefeuille van onze omvang worden geregeld juridische kosten gemaakt, te denken valt aan het inschakelen van onze huisadvocaat bij kwesties rondom verjaring, oneigenlijk grondgebruik of het niet willen ontruimen van gemeentegrond. Deze (extra) juridische kosten zijn deels veroorzaakt doordat wij zelf actief bewoners zijn gaan aanschrijven in het kader van het oneigenlijk grondgebruik (snippergroenproject). Dat project wordt naar verwachting eind dit jaar/begin volgend jaar afgerond. Daarom is in 2026 en in 2027 een piek te zien in de juridische kosten.	60.000	N	40.000	N	30.000	N	30.000	N
Hermenzeil De eerder geraamde opbrengsten uit Hermenzeil voor 2026 zijn ten onrechte voor een te hoog bedrag opgevoerd. Derhalve worden deze gecorrigeerd naar een reële opbrengst.	31.000	N	2.000	V	0	-	0	-
Overhead Bestuursondersteuning college van B&W In 2027 zijn meer gelden nodig om de verdere tranches Woo te implementeren t.b.v. openbaarmaking.	0	-	30.000	N	0	-	0	-
Overhead Bestuursondersteuning college van B&W Het bedrag voor de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) is te laag begroot en moet worden verhoogd op basis van afspraken in de ALV van de VNG.	22.000	N	25.000	N	25.000	N	25.000	N
Overhead Personeel De kosten voor onderhoudsronde HR21 zijn te hoog geraamd en leveren met het verlagen daarvan een voordeel op.	49.000	V	0	-	0	-	0	-
Overhead Personeel Door hoog langdurig verzuim zijn er 6 verzuimdossiers die het 2e jaar dit jaar bereiken. In het meest ongunstige geval zullen er in 2026 hogere kosten komen. Dit zou in de jaren erna moeten afvlakken.	28.000	N	10.000	N	5.000	N	5.000	N
Overhead Personeel Het betreft hier de kosten voor de extra inzet door inkoopbureau Wij Zijn Karel voor externe inkoopondersteuning, geraamd op feitelijke (historische) kosten. Deze waren eerdere jaren ook al bekend maar zijn vooralsnog nooit begroot.	108.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead Personeel Ambities met betrekking tot werving van vaste bezetting en de daarbij behorende tools. Te denken valt aan een Linkedin Recruiters account om de interne werving op te kunnen pakken en arbeidsmarktcommunicatie benodigde budget in combinatie met wervingskosten van drie vacatures.	0	-	55.000	N	55.000	N	55.000	N
Overhead Personeel In verband met het lopende HRM traject zijn de externe uren inmiddels verlengd tot en met december 2026.	46.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead ICT Omdat de vaste telefonie vanaf 2028 overgaat naar een	0	-	40.000	N	40.000	N	40.000	N

Cloud / SaaS oplossing is een investering in een nieuwe telefooncentrale niet meer nodig. Dit wordt vervangen door jaarlijkse kosten voor de cloud / SaaS oplossing.								
Overhead ICT Dit kosten voor onderhoud en beheer zijn te laag geraamd en moeten structureel verhoogd worden.	0	-	30.000	N	30.000	N	30.000	N
Overhead ICT Dit betreft een administratieve overheveling naar de post informatiebeveiliging en privacy in 2027.	50.000	V	0	-	0	-	0	-
Overhead Fysiek Domein Ontwikkeling Dit betreft een mutatie op de salarissen op basis van de meest recente berekening van de huidige formatie.	65.000	V	16.000	N	16.000	N	16.000	N
Overhead Fysiek Domein Ontwikkeling Dit betreft de herrekening van de doorbelaste salarissen aan de taakvelden, waaronder ook een correctie vanuit de voorjaarsnota is opgenomen.	89.000	V	162.000	V	162.000	V	8.000	V
Overhead Dienstverlening Integrale Advisering Dit betreft een mutatie op de salarissen op basis van de meest recente berekening van de huidige formatie.	45.000	N	299.000	N	299.000	N	299.000	N
Overhead Directie Dit betreft een mutatie op de salarissen op basis van de meest recente berekening van de huidige formatie.	93.000	N	154.000	N	154.000	N	154.000	N
Overhead Directie Om beweging mogelijk te maken is het noodzakelijk om het ontwikkelbudget voor de organisatieontwikkeling te verhogen. De dekking hiervoor komt vanuit de VAR.	62.000	N	400.000	N	250.000	N	100.000	N
Deelnemingen en beleggingen Het dividend per aandeel is gedaald van € 2,51 in 2025 naar € 1,41 in 2026 (daling van ruim 40%).	146.000	N	146.000	N	146.000	N	146.000	N
Treasury Vanuit de liquiditeitsplanning is de verwachting dat minder aanspraak moet worden gemaakt op kort geld, waardoor de rentelasten op kort geld enkel voortvloeien uit tijdelijke negatieve banksaldi.	321.000	V	319.000	V	319.000	V	319.000	V
Treasury Vanuit de liquiditeitsplanning is de verwachting dat rentebaten worden ontvangen over de bij de Schatkist uitstaande gelden.	276.000	V	369.000	V	231.000	V	13.000	V
Treasury Dit betreffen de aan de taakvelden toe te rekenen rentelasten vanuit het onderdeel treasury, als gevolg van het herberekenen van de renteomslag per jaar. Omdat er per saldo minder externe rentelasten worden verwacht is de interne doorberekening daarvan aan de taakvelden binnen de programma's ook lager.	658.000	N	913.000	N	398.000	N	262.000	V
Onroerende Zaakbelastingen eigenaren woningen Vanuit de autonome ontwikkelingen liggen de werkelijke ontvangsten uit OZB hoger dan verwacht, wat voornamelijk te verklaren is vanuit een hogere totale WOZ-waarde.	315.000	V	290.000	V	290.000	V	290.000	V
Uitvoering belastingen en heffingen Naar verwachting ligt de bijdrage ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden door het SVHW lager.	66.000	V	43.000	V	43.000	V	43.000	V
Onroerende Zaakbelastingen gebruikers In augustus 2026 is door het SVHW een aanvullend cohier opgelegd voor met name niet-woningen en gebruikers. Dit betreft een autonome ontwikkeling.	208.000	V	208.000	V	208.000	V	208.000	V
Onroerende Zaakbelastingen gebruikers Vanwege een lagere te verwachten WOZ-waarde van de Amercentrale is de verwachting dat vanaf 2028 minder opbrengsten ontvangen zullen worden uit de OZB-heffing.	0	-	0	-	128.000	N	128.000	N
Onroerende Zaakbelastingen eigenaren niet woningen Vanuit de meest recente gegevens vanuit het SVHW liggen de werkelijke ontvangsten uit OZB op niet-woningen lager dan verwacht. Dit betreft een autonome ontwikkeling.	66.000	N	61.000	N	61.000	N	60.000	N
Onroerende Zaakbelastingen eigenaren niet woningen In augustus 2026 is door het SVHW een aanvullend cohier opgelegd voor met name niet-woningen en gebruikers. Dit betreft een autonome ontwikkeling.	403.000	V	403.000	V	403.000	V	403.000	V

Uitkering gemeentefonds Dit betreffen de (bruto) financiële effecten vanuit de Meicirculaire 2026, welke voornamelijk zijn geweest ter dekking van loon- en prijsontwikkelingen,. Hierover is reeds is geïnformeerd in een eerdere raadsinformatiebrief.	537.000	V	2.747.000	V	2.755.000	V	1.636.000	V
Uitkering gemeentefonds Deelfondsen komen nog vanuit een oude indeling, welke al jaren niet meer gebruikt wordt. Om die reden wordt deze administratief overgeheveld naar de algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds.	2.211.000	V	2.022.000	V	1.853.000	V	1.732.000	V
Uitkering deelfonds sociaal domein Deelfondsen komen nog vanuit een oude indeling, welke al jaren niet meer gebruikt wordt. Om die reden wordt deze administratief overgeheveld naar de algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds.	2.211.000	N	2.022.000	N	1.853.000	N	1.732.000	N
Algemene uitgaven en inkomsten Door de vroegtijdige verkoop van een nieuwbouwwoning en het niet kunnen beroepen op de ontheffingsgronden is sprake van een overtreding van het verbod op vervreemding van de woning. Het bedrag van de boete die hiervoor wordt opgelegd wordt (incidenteel) begroot.	50.000	V	0	-	0	-	0	-
Algemene uitgaven en inkomsten Vanuit een allonge op de huurovereenkomst met het tankstation aan de Centraleweg te Geertruidenberg is een entrance fee overeengekomen voor het bedrag van € 1,5 miljoen.	1.500.000	V	0	-	0	-	0	-
Algemene uitgaven en inkomsten Uit een afrekening van ESF-gelden over voorgaande jaren is een incidentele meevaller opgenomen.	86.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën De planontwikkelingskosten die onder programma 3 incidenteel zijn bijgeraamd onder opvanglocaties ontheemden (project De Driehoek) worden gedekt vanuit de reserve Oekraïne.	0	-	25.000	V	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën De verschillende overige kosten die onder programma 3 incidenteel zijn bijgeraamd onder opvanglocaties ontheemden (project De Driehoek) worden gedekt vanuit de reserve Oekraïne.	0	-	25.000	V	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Dit betreft de administratieve tegenboeking op de in de meerjarenbegroting 2026-2029 opgenomen (structurele) onttrekking vanuit de VAR, welke vanuit de herziene cijfers opnieuw moet worden berekend.	321.000	N	1.205.000	N	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Om het jaar 2027 structureel en reëel sluitend in evenwicht te brengen is het voor 2027 noodzakelijk om gebruik te maken van de 10% regeling, waarbij een onttrekking van maximaal 10% uit de beschikbare VAR als structurele dekking ingezet mag worden.	0	-	1.375.000	V	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Om beweging mogelijk te maken is het noodzakelijk om het ontwikkelbudget voor de organisatieontwikkeling te verhogen. De dekking hiervoor komt vanuit de VAR.	62.000	V	400.000	V	250.000	V	100.000	V
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Dit betreft de dekking voor de aanvullende formatie voor de VOO.	25.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën De (nog te) ontvangen gelden voor de SPUK realisatie stimulans uit 2025 worden gestort in een daarvoor bestemde reserve (P4), zoals vorig jaar reeds is besloten. Deze is in 2025 reeds als opbrengst opgenomen, omdat het betrekking had op het jaar 2025, waardoor dit in de VAR is terechtgekomen. Nu wordt deze daar weer uit gehaald om gestort te worden in de bestemmingsreserve.	49.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Dit betreft de administratieve tegenboeking op de in de meerjarenbegroting 2026-2029 opgenomen (incidentele) storting in de VAR, welke vanuit de herziene cijfers opnieuw moet worden berekend.	321.000	V	835.000	V	0	-	0	-

Kapitaallasten op investeringen Dit betreffen de financiële effecten vanuit het actualiseren van de (toekomstige) investeringen en de renteomslag. In dit programma heeft dat per saldo met name een voordelig effect op de eerste jaren en in het laatste jaar.	29.000	V	31.000	V	9.000	V	51.000	V
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**3.333.000**	**V**	**3.810.000**	**V**	**3.034.000**	**V**	**2.246.000**	**V**
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**8.000**	**V**	**129.000**	**N**	**947.000**	**N**	**553.000**	**N**
Totaal Saldo	**3.341.000**	**V**	**3.681.000**	**V**	**2.087.000**	**V**	**1.693.000**	**V**

7.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 7 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
26 Mobile devices 2026	41.800	13.200	55.000	Door indexering / prijsstijging en autonome wettelijke ontwikkelingen is het noodzakelijk om het budget te verhogen. Besluit: Het investeringskrediet '26 Mobile devices 2026' te verhogen met € 13.200.
26 Hybride werken, Kadernota 2026	41.800	13.200	55.000	Door indexering / prijsstijging en autonome wettelijke ontwikkelingen is het noodzakelijk om het budget te verhogen. Besluit: Het investeringskrediet '26 Hybride werken, Kadernota 2026' te verhogen met € 13.200.
26 Ipads raad	30.900	10.000	40.900	De verhoging is nodig in verband met de aanschaf van nieuwe tablets voor de burgerraadsleden. Het betreft de aanschafskosten, die over 4 jaar worden afgeschreven. Besluit: Het investeringskrediet '26 Ipads raad' te verhogen met € 10.000.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting - Besluit
20 - 22 Ontvangstruimte	393.000	383.000	10.000	Project gereed. Besluit: Het investeringsbudget “20 - 22 Ontvangstruimte” met € 10.000 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
26 I&A plan investeringen 2026	52.250	0	52.250	Er zijn geen investeringen meer nodig voor 2026. Besluit: Het investeringsbudget“26 I&A plan investeringen 2026” met € 52.250 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.
26 Vervanging beter-buiten app	47.025	0	47.025	Dit project is komen te vervallen. De huidige applicatie werkt nog naar behoren. Besluit: Het investeringsbudget “26 Vervanging beter-buiten app ” met € 47.025 te verlagen en het investeringsbudget afsluiten.

3.2 Reserves en voorzieningen

In onderstaande tabellen wordt een resumé van de mutaties van de reserves en voorzieningen weergegeven zoals in deze Turap 2026-2 zijn opgenomen. Een storting in de reserve is een Nadeel voor het exploitatiesaldo. Een onttrekking uit een reserve is een Voordeel. Voor de stortingen en onttrekking uit een voorziening wordt dezelfde codering gebruikt.

De onderstaande tabel is uit het oogpunt van de reserve, een storting in de reserve is een Voordeel voor de reserve. Een onttrekking uit de reserve is een Nadeel voor de reserve.

Pr.	Reserve	2026	V/N
2	Vrije Algemene Reserve, onttrekking ter dekking t.b.v. voorziening afval	400.000	N
1	Vrije Algemene Reserve, storting opbrengst uit elektriciteitskabel Powerport	155.899	V

1	Vrije Algemene Reserve, correctie van de dekking voor Natuurpark Donge oevers, al in 2025 verwerkt	145.259	V
2	Vrije Algemene Reserve, onttrekking ter dekking t.b.v. de kosten voor de nazorg van de gemeentelijke stortplaatsen	360.000	N
7	Vrije Algemene Reserve, onttrekking ter dekking t.b.v. de kosten voor de storting in de reserve realisatie stimulans	49.000	N
7	Vrije Algemene Reserve, onttrekking ter dekking t.b.v. de kosten voor de dekking van de uitbreiding van de formatie OOV in 2026	25.000	N
1	Reserve realisatie stimulans, storting uit de VAR in de bestemmingsreserve	49.000	V
1	Reserve PowerPort, storting van de leefbaarheidsgelden vanuit tranche 1	20.300.000	V
3	Reserve IHP, minder storting naar de Exploitatie	53.925	V
7	Vrije Algemene Reserve, dekking ontwikkelingsbudget organisatie	62.000	N

Pr.	Voorziening	2026	V/N
2	Voorziening riolering, salderen van lasten met voorziening*	318.256	V
2	Voorziening afvalstoffenheffing egalisatie lasten afvalverwijdering	83.275	N
2	Voorziening afvalstoffenheffing egalisatie lasten afvalverwijdering - eenmalige storting uit de VAR i.v.m. uitputting	400.000	V

* Het opgenomen bedrag van € 318.256 bestaat uit:
1) een bedrag van € 204.877 vanuit de egalisering van de reguliere mutaties van kosten binnen het gesloten systeem van riolering via de voorziening rioolheffing
2) een aanvullende storting in de voorziening van € 113.379 als zijnde stelpost voor de te verwachten kosten die voortvloeien uit de ontwikkelingen met betrekking tot hemelwater en het baggeren van wateren die een meer dan zijdelings verband hebben met riolering.

3.3 Recapitulatie afwijkingen programma's

In de onderstaande tabellen is de recapitulatie opgenomen van de verschillende afwijkingen per programma, gesorteerd op afwijkingen > € 25.000 en < € 25.000.

Saldo van de opgavemutaties < 25.000	2026	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	131.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	157.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	97.000	N
Opgave 4 – Wonen	3.000	N
Opgave 5 – Economie en Toerisme	14.000	N
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	33.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	8.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties < 25.000	**427.000**	**N**

Saldo van de opgavemutaties > 25.000	2026	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	399.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	43.000	V
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.536.000	N
Opgave 4 – Wonen	65.000	V
Opgave 5 – Economie en Toerisme	0	-
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	24.000	V
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	3.333.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties > 25.000	**1.530.000**	**V**

Totaal Saldo van alle opgavemutaties Turap-2	2026	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	530.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	115.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.633.000	N
Opgave 4 – Wonen	61.000	V
Opgave 5 – Economie en Toerisme	14.000	N
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	9.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	3.341.000	V

Totaal Saldo alle opgavemutaties	**1.101.000**	**V**

- Als gevolg van afrondingen op veelvoud van 1.000 kan er in de totaal tellingen een kleine afwijking ontstaan.

4. Algemene Uitkering

4.1 Inleiding

De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt de belangrijkste algemene inkomstenbron van gemeenten. Jaarlijks informeert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de gemeenten via de mei-, september- en decembercirculaire over de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds. De meicirculaire bevat de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota van het Rijk, de septembercirculaire verwerkt de uitkomsten van de Miljoenennota en de decembercirculaire bevat de laatste actualisaties van het lopende begrotingsjaar.

De financiële effecten uit de meicirculaire vormen het uitgangspunt voor de actualisatie van de begroting en de meerjarenraming. In overleg met de provincie is afgesproken dat de effecten van de meicirculaire vanaf 2025 worden verwerkt in de begroting van het betreffende jaar. Eventuele wijzigingen in deze werkwijze vragen afstemming met de provincie en moeten worden betrokken bij een eventuele aanpassing van de planning- en controlcyclus. De financiële gevolgen van de septembercirculaire worden vervolgens verwerkt via een tussenrapportage.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar. Dit betekent dat gemeenten de ontvangen middelen naar eigen inzicht kunnen inzetten voor de uitvoering van hun taken. Het Rijk verbindt aan deze middelen geen specifieke bestedingsdoelen. De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald aan de hand van het verdeelstelsel van het gemeentefonds. Daarbij wordt rekening gehouden met objectieve kenmerken van gemeenten, zoals het aantal inwoners, de oppervlakte en diverse sociaal-economische factoren. Deze kenmerken worden gewogen en vermenigvuldigd met een landelijke uitkeringsfactor. Wijzigingen in deze verdeelmaatstaven, de gewichten of de uitkeringsfactor kunnen gevolgen hebben voor de hoogte van de algemene uitkering van een individuele gemeente.

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt daarnaast in belangrijke mate bepaald door het accres, de jaarlijkse groei of krimp van het gemeentefonds. Op basis van de afspraken tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bestaat het accres tot en met 2026 uit een vast volumedeel en een loon- en prijsdeel. Het loon- en prijsdeel wordt periodiek aangepast op basis van de meest recente economische ramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Met de meicirculaire 2026 is de loon- en prijstranche voor 2026 definitief vastgesteld.

Op basis van de meicirculaire 2026 bedraagt de geraamde algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Geertruidenberg in 2026 **€ 48,9 miljoen**. De in de meicirculaire opgenomen financiële effecten zijn verwerkt in deze begrotingsactualisatie en vormen de basis voor de meerjarenraming 2027-2030.

4.2 Ontwikkelingen

De financiële positie van gemeenten blijft de komende jaren sterk afhankelijk van landelijke ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en het sociaal domein. Hoewel het kabinet de afgelopen jaren aanvullende middelen beschikbaar heeft gesteld, blijft er sprake van onzekerheid over de structurele financiering van gemeentelijke taken.

Een belangrijke ontwikkeling betreft het zogenoemde *ravijnjaar*. Waar gemeenten oorspronkelijk rekening moesten houden met een forse terugval van de inkomsten uit het gemeentefonds vanaf 2026, hebben aanvullende maatregelen van het kabinet ervoor gezorgd dat deze terugval grotendeels is verzacht en feitelijk is verschoven naar 2028. Hierdoor ontstaat op korte termijn meer financiële ruimte, maar blijft de uitdaging bestaan om de gemeentelijke begroting ook na 2027 structureel in evenwicht te houden. Zowel de VNG als verschillende financiële deskundigen wijzen

erop dat het financiële vraagstuk daarmee niet is opgelost, maar vooral in de tijd is doorgeschoven.

Daarnaast blijft de verdere ontwikkeling van het verdeelmodel van het gemeentefonds een aandachtspunt. Het Rijk heeft besloten de voorgenomen herijking van het verdeelmodel uit te stellen tot 2029. Ook het huidige ingroeipad wordt tijdelijk bevroren. Daarmee ontstaat meer stabiliteit voor gemeenten, maar blijft onzeker hoe de uiteindelijke verdeling van middelen er op langere termijn uit zal zien.

Binnen het sociaal domein is met name de jeugdzorg een belangrijke risicofactor. De onafhankelijke Commissie-Van Ark heeft geconstateerd dat gemeenten onvoldoende worden gecompenseerd voor de uitvoering van hun wettelijke jeugdzorgtaken en dat de financiële druk op gemeenten de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Tegelijkertijd heeft de commissie aangegeven dat de Hervormingsagenda Jeugd moet worden voortgezet en dat aanvullende maatregelen nodig zijn om de jeugdzorg toekomstbestendig en betaalbaar te houden. Het Rijk en de VNG hebben hierover nadere afspraken gemaakt, waarbij naast extra middelen ook wordt ingezet op hervormingen die vanaf 2028 tot beheersing van de kosten moeten leiden. De uiteindelijke financiële effecten hiervan zijn nog niet volledig duidelijk.

Verder vinden er wijzigingen plaats in de financiering van beschut werk en worden middelen voor klimaat- en energiebeleid voortaan via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Ook binnen de Wmo zijn landelijke beleidswijzigingen aangekondigd, waaronder de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage en wijzigingen rondom huishoudelijke hulp. De precieze uitwerking hiervan is nog in ontwikkeling.

De komende jaren blijven in financieel opzicht uitdagend. Door de aanhoudende onzekerheid over de ontwikkeling van het gemeentefonds en de bekostiging van medebewindstaken staat de structurele houdbaarheid van de gemeentelijke financiën onder druk. Dit vraagt om een behoedzaam financieel beleid, waarbij ambities, maatschappelijke opgaven en beschikbare middelen blijvend met elkaar in evenwicht moeten worden gebracht.